

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VII. évfolyam 11. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * 2000. november

ÜDVÖZLET AZ OLVASÓNAK MEGVÁLTSÁSUNK 2000., MAGYARSÁGUNK 1000. ÉVÉBEN

"HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL
LÉGGY HÍVE, OH MAGYAR;
BÖLCSŐD AZ S MAJDAT SÍRÓD IS,
MELY ÁPOL S ELTAKAR"
VÖRÖSMARTY MIHÁLY

Mikor földi zarándokéletünk lezárul

Ha maradandót akarsz alkotni, gondoldj a mulandóságra.

Ha a múltó időt jól ki akarod használni, gondoldj az örökkévalóságra.

Amikor keresztelésünkkor az Egyház családjának gyermekei lettünk, elindultunk az üdvösség felé vezető úton. Megtértünk, rátértünk a Krisztusi útra, amelyen számtalan testvérünkkel együtt haladunk, hogy hasonlóvá váljunk Jézus Krisztushoz, és így az ő szeretetében éljünk megküzdve gyengeségeinkkel. Az Egyház a mi Urunktól számunkra rendelt szentségekkel táplál, nevel, erősít, megszentel, hogy mikor földi zarándokéletünk lezárul, nyugodtan léphessünk mennyei Atyánk színe elé.

Amikor készülünk a nagy útra, a mennyei Atya jóságára gondolunk, aki várja övéit az üdvösség honába, az örök életbe, a feltámadásba. Utolsó nagy nekifutásunkban sem hagy magunkra, bünbocsátó irgalmával megtisztít, a betegek kenetével megerősít, kenyér színében Szent Testével táplál, hogy velünk egyesülve Ő kíséren az Atyához.

Hiszünk az örök életben. Elköltöző szeretetinktől nehéz az elválás, de vigasztal a tudat, ha hűséggel, állhatatosan Jézus útján jártak, Isten kegyelméből az örök boldogság lesz osztályrészük.

A temetés imáiban a mennyei Atyát szólítjuk meg, hogy fogadja irgalmába hazatérő gyermekét. A távolodó kezét lassan elengedjük, s kérjük Jézus Urunkat: - Öleld át immár Te az ő lelkét, hiszen keresett itt a földi téreken, Veled akart élni, - Te voltál reménye és a Te szeretetedet igyekezett átadni övéinek:

Mennyei béke árad az Istennek szolgáló lélek távozta nyomában, mert itt hagyta szolgálátának áldott gyümölcsit.

A temetéskor imádkozunk az elhunytért. Ha bűne volt, mit csak Isten tud és ismer, bocsásd meg neki.

A temetés imái közben magunkra is gondolunk: - Most milyennek látsz engem jóságos Atyám?

A temetéskor Isten közelében járunk. Nem illik ott beszélgetni köznapi dolgokról, nem illik ott dohányozni, de igenis illik együtt imádkozni, s lelkünkbe fogadni az Élet, az örök élet üzenetét.

A temetésen való részvétel egy sajátos kultúra tükrö. A lélek kultúrájának tükrö. A temetés mindig a feltámadt Krisztusra irányítja gondolatainkat. Ahogy életünk folyamán ünnepeltük a feltámadást a szentmisében Krisztus áldozatával egyesülve, úgy tudjuk majd a hazatérés idején felfogni az élet ajándékát.

Sokféleképpen gyászolunk mi emberek, de mi tudjuk, mert megismertük Jézus ajándékát, hogy az élet nem reménytelen elmúlás, hanem újjászületés. Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára, - írja Szent Pál apostol. Imádkozzunk irgalmas Atyánkhoz elhunytjainkért és minden úton lévő embertestvérünkért.

Réthy István

Önök joga van tudni...

hogy mi történt az október 26-i testületi ülésen

Az ülés 16 képviselővel megkezdődött, majd időközben 18 főre emelkedett a képviselők létszáma. Erre az ülésre ismét eljöttek Kolozsvári doktor betegek közül jó néhányan, ebből a tényből tudni lehetett, hogy még mindig nincs rendben a 8. körzettel valami. A polgármesteri beszámolóból rögtön kiderült, hogy az Országos Egészségügyi Pénztár Délalföldi illetékese nem fogadta el a körzetkijelölés jelenlegi módját. A jegyző úr írásban kért állásfoglalási kérelmére még nem jött válasz, a testület a múlt ülésen meghozott közigazgatási határozatát fenntartja, és egyelőre várja, illetve holnap megsürgeti a kért választ. A polgármester kérte a hallgatóságot, hogy várják meg türelemmel az OEP választ, és a következő ülésre jöjjenek el, addigra remélhetőleg itt lesz a szak válasz, és az ügyre végre pont kerülhet. Bizva a polgármester ígéretébe, az ülés-termet elhagyták azok, akik ebben a témában akartak információkat szerezni. Ezt követően a polgármester értékelte a világtalálkozó eseményeit, és felhívta a figyelmet a Képtár ikon kiállítására, és a Művelődési Központban lévő helyben élő 33 művész kiállítására. **A város a „Múzeumpártolók” pályázat III. kategóriáját megnyerte magának, 600 ezer forint díjjal együtt.** Az elmúlt évben a Parlament újra szabályozta a temetőkről és a temetkezésről szóló korábbi törvényét. Ezért az önkormányzatoknak is felül kellett vizsgálni a köztemetők kezelésével kapcsolatos rendeletét. Mint ismeretes, a város tulajdonában lévő ún. köztemetők üzemeltetését a Gyomaszolg. Kft végzi, már több éve, egyre javuló minőségben. **A testület elfogadta a Gyomaszolg Kft vonatkozó beszámolóját, megbízta újabb 15 évre a kegyeleti közszolgáltatás végzésével.** Ugyancsak elfogadásra került az új rend, ami lényegesen nem különbözik a korábbitól. Érdemes megjegyezni, hogy 5 éven belül a törvény által előírt szakmai képesítést meg kell szerezni a temetői szolgáltatást végzőknek, ezen kívül meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek biztosíthatják a törvény szellemében azt, hogy a temető a békeesség, a visszaemlékezés, és a kegyelet kertjévé váljanak. A testület egyhangúan elfogadta, azokat a felvetéseket, amelyek megoldása eredményeként a temető mind három funkciójának megfeleljen, azaz kultikus, közegészségügyi, és a város zöldfelületi rendszerének fontos része. A temetkezés társadalmi ügy, a temető a település lényeges része, ennek következtében együtt kell, hogy fejlődjen a település. Az elkövetkező 5 évben sokat kell tennünk azért, hogy a temetők valóban a kegyelet kertjévé váljanak, nemcsak azért, mert törvény írja elő, hanem azért, mert minden ember élete során előbb-utóbb találkozni az elmúlással és a végső megpihenés helyével, a temetővel. Nem tartozik a testületre, de azért elhangzott (joggal), hogy az egyházak kezelésében lévő temetőkre a törvény ugyanúgy vonatkozik, mint a köztemetők. Az egyházi temetők jelenleg az ún. „lezárt” kategóriába tartoznak, egyesek már több mint 20 éve.

Módosítani kellett a helyi szociális ellátásokról szóló rendeletet is, mert nem volt eddig szabályozva a soron kívüli és sürgősségi elhelyezések rendje. Sürgősségi bizottság dönt e kérdésekben, amelynek tagja az intézmény vezetője, orvosa, és a Humánpolitikai Bizottság Elnöke. Szintén ebbe a rendeletbe került rögzítésre, hogy az emelt szintű ellátás csak az egyszeri hozzájárulás teljes összegének megfizetése után vehető

igénybe. Ha az az eset fordulna elő, hogy csak részletekben tudják megfizetni az egyszeri hozzájárulást, de az elhelyezésről gondoskodni kell azonnal, akkor ideiglenes beutalóval 3 hónapi időtartamra, (amely egy alkalommal meghosszabbítható,) az Otthonba elhelyezéshez lehet jutni. 2001 február 1-től az Idősek Klubjában a napi étkezés 274 forint, az Idősek Otthonában az ellátás havi 27.600 forint, az emelt szintű ellátás 30.360 forint lesz. Azok, akik rendszeres szociális ellátásban részesülnek, és ingatlanvagyonnal rendelkeznek, az elhalálozást követően az ellátás összegét hagyatéki teherként kell a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenteni.

Az Öregszoói „Tulipános” Óvoda önkormányzati támogatását mindaddig, amíg a gyermek létszám el nem éri a 33 főt, 1000 forint/fő/hó összeggel meg kellett emelni.

A Humánpolitikai Bizottság javaslatát jóváhagyva a jövőbeni szakember ellátás biztosítása érdekében 4 pályázóval „felsőoktatási ösztöndíj” szerződést köt a város: Szabó József Attila ált. orvos, V. évf., Szujó Zsolt V. éves Közgazdasági Egyetem településfejlesztési szak, Tóth Judit III. éves joghallgató, Petrovicsi Tímea, II. éves Tessedik Sámuel főiskolai hallgató környezetgazdálkodási szak. Az ösztöndíj fél-évenként 25 ezer forint. Fülöp Lajos pályázó a 2001/2002 tanévtől akkor kapja meg az ösztöndíjat, ha a tanulmányi eredménye az első évfolyamon a közepes eredményt eléri.

A városban a Kner Imre Gimnáziumban bevezetett 6 osztályos képzés a lakosság számára bővíti a helyben végezhető iskolai kínálatot. Egyértelmű, hogy ebben a kérdésben az általános iskola ellenérdekel, nemcsak anyagi, hanem pedagógiai szempontból is. Ennek a kérdésnek a megtárgyalása után Ladányiné igazgató asszony elmondta, hogy kénytelen tudomásul venni a tényeket, azaz, hogy kialakulóban van az ún. szelektív iskolarendszer, de ezt csak úgy lehet elfogadni, hogy a finanszírozás is szelektív lesz.

A Górkéut-Vidólaposi csatorna torkolati átértesze a kialakult belvíz helyzet miatt károsodott. At kell építeni, amihez pályázati kérelem készült, és a kivitelező kiválasztása is megtörtént a Caementarius Kft a győztes.

A Vaszkó Mihály utca egyirányú lesz. Az Apponyi útról lehet majd behajtani.

Atveszi a város a felajánlott Kossuth u 20 és Schulek kerti ingatlant, úgy hogy maximum 500 ezer forint terhet vállal át, és mindkét ingatlan lakatlan.

Egyes civil szervezetek és pártok elhelyezési kérelemmel fordultak az önkormányzathoz. Az MSZP-nak és a Munkáspártnak le kellett adni az eddig használt Kossuth u. 3. sz. alatti ingatlant. Az endródi civilszervezeteknek pedig eddig sem volt működési területek, eseti bérletekkel tudták megoldani a működésüket, és privát ingatlanokban. A Fő utca 5. sz. alatti ingatlanra később kiírandó pályázat alapján lehet pályázni. Esetleges gyér érdeklődés esetén az ingatlan eladásra kerülhet.

Elkelt a Kacsó P. utca 4. sz. alatti, és a Vásártéri ltp. 23. sz. alatti önkormányzati ingatlan.

A földbérleti díjjal kapcsolatos tartozások rendezése folyamatban van. A tartozás igen nagy összegű.

Eredményes volt az önkormányzat szempontjából a helyi adók fizetésének, illetve bevalóságának ellenőrzése.

Gyomaendrőd város képviselő-testülete, és a támogatásban részt vett belvízkárt szenvedett lakosok nevében köszönetemet fejezem ki az ország mindazon katolikus híveinek, akik pénzdómányaikkal lehetőséget teremtettek a rászorulóknak megsegítésére.

A katolikus egyház hivatalos segélyszervezete, a Magyar Karitás Alapítvány öt gyomaendrődi belvízkárt szenvedett családot 3.020.000,- Ft összegű segélyben részesített lakóházának felújításához, újja építéséhez, illetve lakásvásárláshoz.

Dr. Dávid Imre
polgármester

Köszönet

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola szülői munkaközössége október 14-én őszi vacsorát rendezett.

Ezúton szeretnénk megköszönni a szülők és a vállalkozók támogatását, mellyel hozzájárultak az est sikeréhez.

Támogatóink voltak:

1. Kert Kiwi Kft.
2. Corvo Bianco Cipőipari Bt.
3. 127-es Lottózó
4. Farkasinszki Zsuzsanna vállalkozó
5. Dosszié Kft.
6. Csaba Talk Kft.
7. Endródi Ruházati Bolt
8. Andódy György könyvkötő
9. Stop Butikisori Illatszert
10. Familia Üzletház
11. Laki Coop vállalkozás
12. Csányi Istvánné
13. Juhász Andrea kozmetikus
14. Gyoma Pack
15. Kner Nyomda
16. Endródi Szabóipari Szövetkezet
17. Giricz Máté és Giricz László vállalkozók
18. Farkas Máté vállalkozó
19. Sikér Sütőipari GMK.
20. Gazda Aruház
21. Lizák Istvánné Virágboltja
22. Lading János vállalkozó
23. Paróczai Józsefné nő fodrász
24. Csökéné Hornok Ilona kozmetikus
25. Rostélyos Hűsolt
26. Csibesarok
27. Velvet Bútorbolt
28. MADIZOL Kft.
29. Körös Bútoripari Kft.
30. Gellai Zoltán vállalkozó
31. Szarka Csilla látszerész
32. Nagy Ferencné vállalkozó
33. Kalamáris Papirbolt
34. Color Shop
35. Margó Virágbolt
36. Varga Jánosné Lakástfelszerelés és ajándék Shop
37. Zöld Cukrászda
38. Hídfő úti Horgász és Dísznövény Bolt
39. Szent Gellért Katolikus Általános Iskola
40. Papirbolt
41. Gözán Autós Iskola
42. Furák Imréné vállalkozó.
43. Shell Kút
44. Rác Imre vállalkozó

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

A Magyar Vöröskereszt Gyomaendrődi szervezetének felhívása!

November 27-én véradó napot tartunk Endrődön a Községi Házban, délelőtt 8- és 11 óra között várunk mindenkit, aki 18. életévét betöltötte, és egészségesnek érzi magát. Kérjük a lakosságot, hogy vérével segítsen a gyógyításban.

Várjuk továbbra is a lakossági ruha- és egyéb adományokat. Nagy szükség van a téli gyermekruházatra. Csak a kimosott, tiszta, rendes ruhákat tudjuk elfogadni.

Felvevő helyeink: Magyar Vöröskereszt Gyomaendrődi Szervezete Fő út 3/1. Gyógyszertár, Fő út 210.

Közlemény

Október 2-án és 9-én a városi névadáson 153 fő jelentkezett. Ebből a létszámból 10 fő új névadó volt.

*Kurilla Jánosné
Területvezető*

Látogatás a Szent Koronánál

A Magyar Országgyűlés határozatának köszönhetően ez évben minden általános és középiskolás diák számára lehetővé tették, hogy ingyenes utazással segítve beléphetett az Országházba és megtekinthette a nemzet ereklyéjét.

Így intézetünk a Gyomaendrődi Bethlen Gábor Szakközép Iskola és Kollégium minden tanulója és tanára több napos turnusokban részt vett ezen a nem mindennapi eseményen, államiságunk 1000. évében.

Szerencsések és büszkék vagyunk arra, hogy ezt láthattuk. Ez a korona közel ezer évig hordozta és hordozza ma is elődeink erős hitét, erős akaratát, magyarságunk fennmaradásában. Nekünk és utódainknak feladata, és kötelessége, hogy ezt a szent ereklyét óvjuk, becsüljük, és higgyünk a nemzetet megtartó erejében, úgy ahogy őseink tették századokon át.

Felemelő érzés volt, hogy láthattam, láthattuk, Magyar hazánk jelképét és idegenvezető kíséretében megtekinthettük a parlament épületét.

Mindenkinek szeretném ajánlani a látogatást. Főleg azoknak az iskoláknak és diákjainak, akik még nem voltak a Kossuth tér épületében, menjenek. Erdemes!

Köszönjük a Magyar Országgyűlésnek, hogy ezt a lehetőséget középiskolánk számára is lehetővé tették.

Ez a látogatás tisztelgés elődeink és a Szent Korona előtt.

A bethlenesek, és kollégisták nevében:

*Arany István
13. F. oszt. tanuló*

Az **Idősek Napja** alkalmából a Rózsakert Idősek Otthonában október 13.-án ünnepség volt.. Az otthon lakói mind szép ruhába öltöztek, és ragyogó mosolygó szemmel nézték végig a II. sz. Ált. Iskola ének, vers, próza műsorát, Csaba Attiláné, Timár Marika és Fekécs Imréné vers mondását. Hangulatosan konferálta a műsort Vágner Ildikó. Nagy sikere volt a táncosoknak, Kozma Edina és párja gyönyörű ruhában kápráztatta el a nézőket. A mazsoretet bemutató kicsi lány táncudásán kívül bájos fiatalságával is gyönyörködtetett. A műsor után a Kert Kivi és a Barna és társa Kft ajándékát jóízűen fogyasztották el. Nem maradt el a jó hangulatú magyarnótázás, sőt tánca is perdültek az ünnepeltek, felejtve a fájós lábukat.

A Községi Ház november havi programja

	10-én 16 órakor	Cukorbeteg klubja
13-án 13-tól 17 óráig	Kézimunka klubja	
18-án 18 órakor	Gazdaköri vacsora	
25-én 18 órakor	Magányosok klubja szervezésében	Batys báli
27-én 8-tól 12 óráig	Véradás (az emeleten)	

LÁNYOK, ASSZONYOK FIGYELEM!

Egy kedves, régi hagyományt szeretnénk újra élesíteni. Minden érdeklődőt szeretettel várunk november 13-án (hétfőn) 17 órától a kézimunka klubba.

Helye: Gyomaendrőd, Községi Ház, Blaha L. út 21.

Várjuk azok jelentkezését, akik szívesen töltik szabadidejüket kézimunkázással.

(Hímzés, gobelin, keresztsemezés, kötés, horgolás stb.)

Hozzon magával bármilyen folyamatban lévő vagy elkészült munkát. A klub keretein belül szeretnénk lehetőséget biztosítani azoknak, akiknek az érdeklődési körük hasonló, és tapasztalataikat, ötleteiket szívesen megosztanák másokkal.

Buszközlekedés:

Gyoma (Szabadság tér) – Endrőd (Községi Ház)	
16.35	16.50
Endrőd (Községi Ház) – Gyoma (Szabadság tér)	
18.00	18.15
19.00	19.15

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

További felvilágosítás és tájékoztatás: Községi Házban Blaha L. út 21.

Tel.: 386-917

MEGHÍVÓ - Az **Endrődiek Baráti Köre Egyesület** december 2.-án szombaton tartja Budapesten tisztújító közgyűlését és találkozóját. A helyszín: Etele út 68, SZÁMALK étterem. Kezdesi időpont: 10 óra. Aki 13 órakor ebédelni akar, (800 forint/adag) az jelezze Timár Imre telefonján, Budapest, 3267567, vagy Gyuricza Éva telefonján 66 386-323. Nagyon várunk minden régi és új barátunkat. Levél értesítést nem küldünk.

Vezetőség

Néhány szó az Endrődi Füzetek 8. kötetéről

A Honismereti Egyesület megbízott Endrőd történetének megírásával. A munka az Endrődi Füzetek sorozat keretein belül jelenik meg 2 részben: Az első részben a kezdetektől 1848-ig dolgozom fel a település történetét, a második rész az 1848 és 1945 között eltelt időszak eseményeit tartalmazza. Jelenleg az első részhez kapcsolódó gyűjtő, illetve kutató munkáim a befejezéshez közelednek. Ezt követi majd az összegyűjtött anyag rendezése és elemző feldolgozása, végül a lektorálás. Terveim szerint az első rész 2001 év második felében az Endrődi Füzetek köteteként az olvasó kezébe kerülhet.

Timár Antal

Köszönetek

Dr. Dávid Imre polgármester úrtól ezt a levelet kaptuk:

„Tisztelt Plébános Úr! Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete és a támogatásban részesített belvízkárt szenvedett lakosok nevében köszönetemet fejezem ki az ország mindazon katolikus híveinek, akik pénzádómányaikkal lehetőséget teremtettek a rászorulóknak megsegítésére. A Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete a Magyar Karitás Alapítvány öt gyomaendrődi belvízkárt szenvedett családot 3.020.000 Ft összegű segélyben részesített lakóházának felújításához, újjá építéséhez illetve lakóvásárláshoz. Kérem Plébános Urat, amennyiben lehetséges a szentmise keretében vagy a templomi hirdetőtáblán szíveskedjen ezen köszönetet a hívek felé tolmácsolni.”

Az endrődi templom előtti utcai járdát a város megcsináltatta, köszönjük.

Iványi László plébános

III memoriam

Szüldőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Illéssy Gyula

kántortanító, zeneszerző
1856 – 1928.

Erdélyben született, Bihar megyében Tóttelkén. Iskoláit Belényesen és Váradon végezte, majd a belényesi római katolikus egyháznál kántortanítóként teljesített szolgálatot.

1876-ban települt át családjával Békés megyébe, és így Gyomán tanított, s volt kántor 1926-ig.

1926 május 25-én a nagyváradai Püspök Gyoma elöljárósága, és a kultuszminisztérium elismerése mellett nyugállo-

mányba vonult. Még ennek az évnek őszén Kispestre költözött családjával.

1928. május 13-án adta vissza lelkét Teremtőjének. A kispesti öreg temetőben helyezték örök nyugalomra. Felesége, hú társa, Jolán, az 1940-es évek elején halt meg és ő is a kispesti öreg temetőben nyugszik.

Illéssy Gyula feleségét, Novák Jolánt 1877. július 5-én vezette oltárhoz Nyáradújvároson, Erdélyben.

Illéssy Gyula élete nem csupán a mindennapokban felelősséggel ellátott pedagógiai munkájában teljesedett ki, mint ahogyan módszertana hosszú ideig irányt mutató volt a tanításban is, hanem a kántori és tanítói feladata mellett nagy súlyt fektetett a zeneművészetre, az egyházzene és népzene művelésével egyaránt. Többek között zenei instruktora volt Dankó Pistának a nagy nótaszerzőnek is.

Különös gonddal ápolta a polgári, és szűkebben a társadalmi élet fejlődését is Gyomán. Kner Izidor bácsival, Kató Józseffel, mint barátaival, valamint más polgári és egyházi méltóságokkal együtt Gyoma kulturális életével odaadóan törődött.

Élete keresztényi szempontból is példaértékű volt. Hivatatos szervezetek többször elismerték munkáját, egy alkalommal Wodianer díjjal is kitüntették. Hét gyermeke közül itt Gyomán született négy, és mindegyik gyermekét kellő tanítással indította az életnek. Gyermekei közül kettő szintén pedagógus lett, az egyik közülük képzőművész, Péter, akinek életműve a gyomaendrődi képtárban található. Illéssy Gyula adott egy honfit is a hazának, Zoltán nevű fia századosként halt hősi halált.

Élete a lelkiismeretes következetességet tükrözte. Itt Gyomán negyvenhárom éven át tanított, hűséggel szűkebb pátriájához, a hivatásához követendő példát mutatva. Pedagógiai és művészeti munkáját mindig az emberi élet gazdagításáért, az emberi tudás gyarapításáért tette.

CHRISTUS VINCIT!

Illéssy Zoltán

Mint arról Olvasóink értesülhettek, szeptemberi számunk 155. oldalán számoltunk be arról a meghitt ünnepségről a Gyomai Római Katolikus Templomban, melyet Illéssy Gyula kántortanító emlékére rendeztek, s melynek alkalmával a templomban márványtáblát helyeztek el ezzel a felirattal:

Tóttelkei Illéssy Gyula kántor-tanító zeneszerző 1856 – 1928. emlékére negyven éves odaadó hűségéért a Gyomai Római Katolikus Egyházközség 2000." Az emléktáblát Réthy István szarvasi apátplébános szentelte fel

*Madi Zoltán cipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.

Telefon: (66) 386-578

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Telefon: 386-909

TÖRTÉNETEK A RÉGI GYOMÁRÓL IX.

Október végén, november elején elhunyt szeretteinkre emlékezünk. Október hónap már az elején gyásznappal kezdődik. Október 6. Arad 1849, és a mi szűkebb szülőföldünk 1944. október 6. s az azt követő napok. Iszonyú mély sebek a lelkekben. Még élnek sokan, akiknek életében olyan mély sebet ejtettek, hogy azok gyógyíthatatlanok, s feledhetetlenek.

Meggyalázott lányok, asszonyok, serdülő leányok, anyák és matróna korú nagyanyák! Családjuk védelmére kelt meggyilkolt férfiak, s a fronton maradt honvédek. Ma még adatokkal, nevekkal megírhatatlanok. (?)

1956. október 23, november 4, a meggyilkoltak ezrei, a kivégzettek száza s meg-alázottak, meggyalázottak ezrei-százazrei, s félholtra verve a fél ország.

1918 október-novemberében is a szörnyű „veszteséglista” súlyosbodott az országra, így Gyomára is. Akkor is megrendülve, fájdalmas szívvel emlékeztek. Soha bele nem törődve az elveszett fiak halálába. S valósággal „sokkolta” az itthoni szülőket, hogy a testeket sem kaphatták vissza. Így írhatta, ilyen fájdalommal az én dédanyám hősi halott fia-nagyapám- fényképének hátlapjára a következő szöveget: „Vándorbot kezemben, bánat a szívemben, magas bércezen ülök, a jajgató sirályok körülöttem forognak, szívem alig dobban, elmerülvén a szörnyű fájdalomban, kedves fiam nékem...”

A fénykép Cs. Szabó II. Albertet (1881-1917) ábrázolja egy sziklán ülve az Isonzó partján, jobb kezében pipa, bal kezében egy maga faragta bot. Ő is, és a gyomaiak zöme a nagyváradi magyar királyi 4. honvédgyalozezred vitéz katonája, örömszere volt. Aztán nagyobb létszámban szolgálták még gyomaiak és endrődiek is a békéscsabai 101. császári és királyi közös gyalozezredben, valamint a temesvári 62. császári és királyi közös gyalozezredben. Jó néhányan pedig a kecskeméti, debreceni huszárezrednél voltak szolgálatban. 1918 őszén már tartottak egyházi megemlékezéseket, gyászistentiszteleteket, „könyörgő istentiszteletet.” Ilyen alkalomra írhatta egy ismeretlen, talán kántor a következő éneket, melyet az orgona melletti régi kántori

„Vándorbot kezemben, bánat a szívemben...”

énekeskönyv belső lapján találtam. Valamilyik zsolttár dallamára énekelhették:

„1914-18-ban hősi halált holtakért”

Zengő ágyúk harangoztak
Temetési zsolttárt,
Hű bajtársak honi földből
Raktak fölénk oltárt.

Szentelt földnek néma halma,
Csendes ágya testünknek.
Ki virul még.
Drága porunk könnytől ázik.

Piros vérünk hideg gyöngye
Új tavaszt hoz tinéktek,
Dicső őseink is szenvedtek és éltek,
Mi sirunktól hajt virága,
Jobb életnek szebb hajnala.

És mi nyugszunk békén itten,
Megáld, megáld a jó Isten,
Temetésre szól a harang,
Koporsót nem láttunk.”

A világháborúban hősi halált halt, odavesztett 469 gyomai fiúnak 1927-ben emlékművet állítottak „Gyoma község közönsége”. Ugyanennyi hársfát ültetett saját költségén Kner Izidor könyvnyomdász az akkor Deák Ferenc utcáról Hősök Emlékútjára átkeresztelt utca két oldalára. A szobrot Istók János szobrászművész készítette. Az I. világháborúbeli honvéd alakját, aki

1848/49-beli öreg honvédtől átveszi a kardot, Rigó Gál Zsigmondról mintázta a művész. A legkisebbik Rigó Gál fiúról, mert bizony három fia maradt idősebb Rigó Gál gazdának a fronton. Az öregek alig bírták a csapást elhordozni. Úgy hagyatkoztak, hogy halálukkor a koporsóba tegyék melléjük elosztva fiaik kedvesebb holmijait,

bundájukat (hímzett, racka juh irhájából varrott bunda, más-

képpen suba), hogy legalább „együtt legyünk odaátal, valamit vigyünk magunkkal belőlük...” így mondták, az itt maradt öreg szülők. Mások is így tettek. A szobor avatásakor 1927. november 20-án a frontot megjárt honvédekből összeállított századnyi „öreg honvéd” díszmenetben masírozott el a szobor előtt, volt tisztjeik vezényletével.

1931. április 28-án a gyomai református egyház presbitériumának gyűlésén elnöklő lelképásztor felolvasta az esperes úr körlevelét;

„felsőbb egyházi hatóság rendelkezése folytán felhívja egyházunkat is, hogy az olaszországi Rovertóban május 2-án este 19-kor a magyar hősök tiszteletére megszólaló hősi harangszó idején, szólaltassa meg egyházunk is harangjainkat 10 perccig. Az Egyház Tanács egyhangúlag elhatározza, hogy a legmélyebb kegyelettel tesz eleget a felhívásnak s az emlékharangszó után, könyörgő istentiszteletet tart, az ez alkalomra kivilágított templomunkban, a világháborúban elesett hőseink emlékére.”

Édesapámmal, sok alkalommal tervezgettük, hogy felkeressük nagyapám sírját, hiszen bajtársai pontos leírást adtak róla, hogy Auzzában (ma szlovén terület) egy téglagyár udvarába temették, testét körültekerték lőszerezsláda acélszalagjával a könnyebb felismerhetőségért... nem tudunk odamenni, s most már még úgy sem... Isten nyugtassa őket! Emlékük még él!

Cs. Szabó István

Halottak napján

Milyen néma az ős nyugalom.
Milyen békésen alszik a múlt.
Kiket őriz a bús siralom,
eltűnt világ, a múltba vonult.

Évszázadok nyugágya a hant.
Nagy haragok békéje a föld.
Hol a félelem kardja suhant,
hol a háború egyre csak őlt,
most hallgat a csend.
Most hallgat a csend.

A holtak pislogó gyertya tüzen
és érettük hervad a rózsza,
szikkad a könny az arcokon újra,
s felérez sok eltépett, nagy szerelem

Mozdulatlanul nyugszik a hant.
Mind egyformák a földben alatt.
Nincs telefon és nincs kalapács;
főmérmök jobbán porlad az ács.

Olyan néma az ős nyugalom.
Olyan békésen nyugszik a múlt.
Bagoly huhog csak álmatagon.
A temetőre alkony borult.

Beinschróth Károly

Mindent egy helyen a Piktör Boltban!

Gyomaendrőd, Fő út 212.

(telefon: 66/283-079)

Déaványa, Árpád út 47

(telefon: 483-318)

Kaphatók:

Festékek, lakkok, ecsetek,

Szerszámok, zárok, vasalások, és linóleumok.

Padlóburkoló lapok minta után,

hozó ragasztók, fugázó aljzat kiegyenlítő.

TIKKURILA Számítógépes színkeverés.

Több mint 2000 színből választhat!

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. November 4-én templombúcsú.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
november 12. és 26., vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor.

Bemutatjuk

„ORA ET LABORA!”

Sorozatunkban Soczó Géza, 34 éves hunyai hitoktatót mutatom be Önöknek, aki ez év szeptember 24-én a Szegedi Dömban Jubileumi díjat vehetett át Gyulay Endre püspök úrtól.

Ebből az alkalmából szívből gratulálunk a díjazottnak.

- Tudtál róla, hogy egyházmegyei elismerésben részesülsz?

- Nem tudtam róla. Akkor értesültem erről, amikor a meghívót megkaptam.

- Lehet-e tudni, hogy ki ajánlott erre a szép elismerésre?

- Csak tippelni tudok: Iványi plébános úr.

- Jubileumi díj. Egyik oldalán a Szent Korona, a másikon Szent István képe látható. Hogyan értékeled a díj átvételét, hiszen ez egy igen szép erkölcsi elismerés.

- Ezt nem magamnak, hanem a gyerekeknek és szüleinek köszönhetem.

- Te hitoktató vagy Hunyán és Endrődön. A hitoktatást - mint munkád és megélhetésed - minnek tekinted?

- Hitoktatásnak és szolgálatnak egyaránt, amivel Istent, a Házát és az Embereket szolgálom.

- A jövődről mondjál néhány szót a kedves olvasóknak.

- Továbbra is ezt szeretném csinálni. Szeretem a gyerekeket, és úgy érzem, hogy ők is elfogadtak.

- Mit üzensz azoknak a fiataloknak, akik a helyüket keresik a világban?

- Legyen célok az életben, amiért érdemes élni és küzdeni. A munkát, amit rád bízunk, lelkiismeretesen végezd. Így lesz értelme az életednek, és akkor megtalálod helyed a világban.

Géza, a szeretettől sugárzó és szerény ember, a következő idézetet küldi mindannyiunknak: „Imádkozzál és dolgozzál!”

Köszönöm a beszélgetést. Szolgálatodhoz Isten áldását kérjük, és adjon neked sok erőt ahhoz, hogy ezt lelkiismeretesen végezd!

fr. Ungvályi János

NOVEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

1. szerda: **Mindenszentek**
2. csütörtök: Halottak napja
4. szombat: Borromeo Szent Károly püspök
5. vasárnap: **Evközi 31. vasárnap**
9. csütörtök: A Lateráni Bazilika felszentelése
10. péntek: Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító
11. szombat: Toursi Szent Márton püspök
12. vasárnap: **Evközi 32. vasárnap**
13. hétfő: Magyar szentek és boldogok
15. szerda: Nagy Szent Albert püspök, egyháztanító
16. csütörtök: Skóciai Szent Margit
17. péntek: Nagy Szent Gertrúd
18. szombat: Szent Péter és Szent Pál bazilikák felszentelése
19. vasárnap: **Evközi 33. vasárnap**
21. kedd: A Boldogságos Szűz bemutatása a templomban
22. szerda: Szent Cecília szűz, vértanú
24. péntek: Szent Dung-Lac András áldozópap és társai vértanúk
26. vasárnap: **Krisztus Király**
28. kedd: Marchiai Szent Jakab áldozópap
30. csütörtök: Szent András apostol

Ezer év velünk és értünk - a Magyar Katolikus Egyház

Augusztus 20-án ünnepélyesen megemlékeztünk Szent István megkoronázásának millenniumáról. Hívők és nem hívők együtt ünnepeltük a Magyar Katolikus Egyház és a magyar állam közös ezer éves jubileumát. A szentatya, Angelo Sodano bíboros, pápai legátus által küldött személyes üzenetében így szól hozzánk:

„Hálás szívvel dicsérjük Istent, megköszönjük mindazokat a kegyelmeket, amelyekben Magyarország népe az ezer év történelme során részesült. E történelem egy szent királlyal kezdődik, sőt egy „szent családdal”: Istvánnal és feleségével, Boldog Gizellával, valamint fiukkal, Szent Imrével. A Millennium hajnalán kirajzolódik Szent István király alakja, aki államát a keresztény értékek biztos sziklájára akarta építeni, és ezért óhajtott a királyi koronát elődöm, II. Szilveszter pápa kezéből elnyerni. Így tudott a magyar nemzet Szent Péter székével mélyeséges egységben élni, és szorosan kapcsolódni a többi európai országhoz, amelyek ugyanezen a keresztény kultúrán osztoztak.”

A Szentatya gondolataihoz csatlakozva hálát adunk az elmúlt évezredért, Isten kegyelméért, azért, hogy

„1000 éve velünk és értünk - a Magyar Katolikus Egyház”

A magyarság társadalmi, kulturális, erkölcsi fejlődésében minden korban kulcsszerepet játszott a Magyar Katolikus Egyház. Kezdetektől segítette beilleszkedésünket a katolikus Európába, megszilárdította a keresztény hitet és az emberhez méltó erkölcsi normákat. Megtanította őseinket a munka szeretetére és becsületére, a felebaráti szeretetre és szolidaritásra. Egyházi, oktatási és tudományos intézményeiben művelte a tudományokat, nemzedékről nemzedékre továbbadta a tudást, ápolta a kultúrát, gondozta az elesetteket, gyógyította a betegeket. Hitet adott a mindennapok küzdelmeihez és a vérzivataros időszak után az újrakezdéshez.

A második ezer év kapujában különösen fontos, hogy tudatosítsuk útke-reső nemzetünkben, milyen örökséget hordoz a Magyar Katolikus Egyház. Célunk, hogy az ezeréves krisztusi alapra közös összefogással építsük fel a második ezer év megújult, élő, eleven közösségekre épülő egyházát, amely a következő ezer évben is értünk és velünk él.

Ebben a munkában kérjük a testvérek cselekvő részvételét.

P. Hunya Dániel SJ

– akinek az ideai búcsúnk alkalmával emléktáblát állítottunk - életének külső keretei

1900. április 29-én született Endrődön.

1919. november 20-án belépett a Jézus Társasága magyar rendtartományba.

1919-1921. Feldkirchben novícius.

1921-1924. Szegeden filozófus.

1924-1925. Prefektus a pécsi Pius Gimnázium internátusában.

1925-1928. Teológus Innsbruckban, a többit magánúton végezte otthon.

1928. július 31-én a budapesti Jézus Szíve templomban pappá szentelt Dr. Lányi finini felszentelt püspök.

1930. szeptemberében a szegedi egyházmegyei központi szeminárium spirituális.

1938. február 2-án leteszi az ünnepélyes négyes fogadalmat.

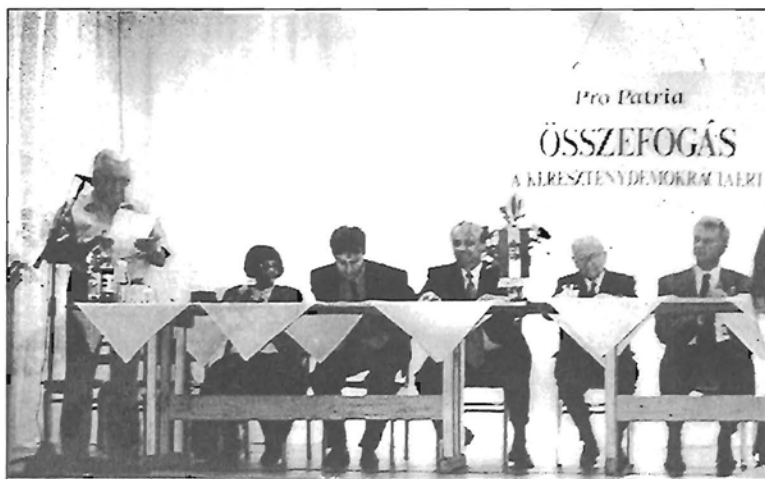
1951. áprilisában a Széher úti kórházba kerül, utána Erdre.

1953-ban több napot börtönben tölt.

1957. november 6-án a Jézus Társasága mindenszentek ünnepén meghal Erdén.

1957. november 9-én temették a szegedi Belvárosi plébániában.

Széchenyi terv kereszténydemokrata szemmel II.

Minden család, minden gyermek érték, és fontos!

Lakner Zoltán a Szociális és Családügyi Minisztérium helyettes államtitkára a családtámogatási rendszer ellátási formáiról tartott előadásának ez is lehetne a mottója, amelyet a Pro Patria Összefogás a kereszténydemokráciáért Egyesület és a helyi MKDSZ szervezésében szeptember 15.-én nagy sikerű fórumon mondott el. Lapunk előző számában a fórum két előadásáról már beszámoltunk. Ezek voltak a Latorcai János előadásában ismertetett Széchenyi terv, és Varga László előadása a kereszténydemokrácia, mint élő irányító eszme.

Előadásában a családtámogatás formáinak jogosultsági feltételeiről és a kérelmek benyújtásának általános szabályairól adott ismertetést. Elmondta, hogy az 1998-ban megválasztott kormány – ígéretéhez híven – a családpolitika átfogó reformját kidolgozta, intézkedése a gyermeket nevelő családok érdekében egy folyamatos javulást eredményeznek. A szociális és családtámogatási miniszter és az egészségügyi miniszter intézkedései az anyagi segítségen túl szemléletbeli váltást is sugall a magyar társadalom felé: minden család, gyermek fontos. A gyermek a jövőnk záloga, a család pedig a társadalom legkisebb természetes egysége. Ezért a gyermeket nemcsak vállalkó, de felnevelő családtámogatást érdemel. Ebben a szellemben és e cél érdekében dolgoznak a kereszténydemokrata miniszter vezetésével a Szociális és Családügyi Minisztériumban.

Családtámogatási ellátási formák:

- I. NEVELÉSI ELLÁTÁS
- II. GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁS
- III. ANYASÁGI TÁMOGATÁS

MI A NEVELÉSI ELLÁTÁS?

A gyermek neveléséhez, eltartásához járó támogatás, amelynek két formája van:

- a családi pótlék; (a gyermek tankötelessé válása évének okt. 1. napjáig jár)
- az iskoláztatási támogatás, (tanköteles, középfokú oktatási intézmény tanulója 20 éves koráig jár)

MI A GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁS?

A gyermeket gondozó szülő ellátása, amelynek szintén két formája van:

- a gyermekgondozási segély, (GYES) a gyermek 3. életévének betöltéséig jár
- a gyermeknevelési támogatás (GYET) 3 vagy több kiskorú nevelése esetén a legfiata-

labb gyermek 3. életévétől 8. életévének betöltéséig jár. A köznyelv főállású anyaságnak nevezi, ami szolgálati időnek számít, de nem munkaviszony!

MI AZ ANYASÁGI TÁMOGATÁS?

Egyszeri pénzbeli juttatás, a szüléshez kapcsolódó kiadások fedezésére.

(Összege az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-a, ez 2000-ben 24.900 Ft.) A szülést követően 60 napon belül kell az igényt benyújtani, a határidő elmulasztása jogvesztő.

MELYEK A MUNKAVISZONYBAN ÁLLÓ SZÜLŐT MEGILLETŐ FŐBB ELLÁTÁSOK, KEDVEZMÉNYEK?

- Ezek:
- a terhességi-gyermekágyi segély, (annak a nőnek jár, aki a szülést megelőző 2 éven belül legalább 180 napon át biztosított volt, és a biztosítás tartama alatt szült, mértéke: a napi átlagkereset 70%-a, 168 napon keresztül)
 - a gyermekápolási táppénz,
 - a fizetés nélküli szabadság és pótszabadság.

MELYEK A GYERMEK NEVELÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK?

- Ezek:
- a személyi jövedelemadó csökkentő kedvezmény; (ha a szülő nem adózik, illetve nincs elegendő adója a kedvezmény érvényesítéséhez, akkor az együtt élő másik szülő is igénybe veheti a kedvezményt!)
 - a lakásépítési támogatás;
 - a gyermekvédelmi támogatások. (rendszeres gyermekvédelmi támogatást akkor jár, ha az egy főre jutó családi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori összegét, -2000-ben ez 16600 Ft- és a család vagyoni helyzetének vizsgálata alapján az önkormányzati rendelet szerint indokolt. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást abban az esetben állapítható meg, ha a gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe kerül. Adhatóságát és mértékét az önkormányzat saját rendeletben határozza meg.

A Kormány nemzeti családpolitikai koncepciója kimondja, hogy nem avatkozik az állam, a Kormány a család belügyeibe, a családpolitika személyes ügy, egyéni döntés kategóriába tartozik, De a kormányunk mindent megtesz annak érdekében, hogy ne szülessenek rossz belső döntések rossz, külső feltételek miatt, és hogy az évtizedekkel ezelőtt meginduló folyamatot a népesség nagy arányú csökkenését megállítsa, sőt amennyiben lehetséges, visszafordítsa. Nemzetünk jövője a tét! Megtudtuk hogy 3 év alatt (1999-2001) a családtámogatásra fordított összeg megduplázódik, 192 milliárd forintról, 380 milliárd forintra nő, és még azt az örvendetes hírt is, hogy ez év első 7 hónapjában 1300 gyermekkel több született, mint a tavalyi hasonló időszakban.

Elmondom, mert fontos, hogy az előadás utáni időben megszületett az a parlamenti döntés is, amelynek eredményeként a magzat után is jár az adókedvezmény, valamint sikerült Harrach miniszter úrnak elfogadtatni azt a javaslatát is, hogy azok az alacsony jövedelmű családok, ahol az adókedvezményt nem tudják igénybe venni, azok kiegészítő családi pótlékot kaphassanak.

Öszintén remélem, hogy Lakner helyettes államtitkár úr előadása, és a fent ismertetett azóta elért eredmények alapján joggal mondhatjuk, hogy Kormányunk családpolitikája keresztényszellemű.

Vantura Gyula, a Békés Megyei Köztisztviselők Közhasznú Társaság vezetője előadásából a megye és településeink úthálózati, megközelíthetőségi gondjairól beszélt. Elmondta, hogy átadásra került a Gyomai Hármas körösi híd, sajnos az Endrődi híd kérdése nehezebb ügy. Műszakilag sok a probléma, pillérbélés és vas beton szerkezet omlásától kezdve sok más probléma is van, aminek nagy javítását 2001-2002-re tervezik, de még nagy kérdés, hogy az elkerülő útszakasz tervezése megvalósítása hogyan halad, mert ha jól, akkor új Hármas körös hidat kell építeni. Beszélt a kerékpárutakról is, véleménye szerint elsőbbséget kell, hogy élvezzen a turista kerékpárutakkal szemben a településeket összekötő kerékpárút. Szeretnénk a 46-os úton összefüggő kerékpárút hálózatot kiépíteni, álmaikban már szerepel a mezőberényi és nagylaposi ág, Endrőd és Kondoros irányában is adott a feladat. Az útépités és környezetvédelem közötti egyeztetések eredményeként mintegy 100 millió forintot költeni a megyében a 87 bekaátjáróra, így lehet megvédeni a természet értékeit.

A gáton is terveznek kerékpárutat, amely részben turista, részben vízügyi védelmi célokat is szolgálhat. Vantura úr elmondta, hogy Békés megye hosszú távú országos közúthálózat fejlesztési terve elkészült, a Közlekedési és Vízügyi Minisztérium szakmai vezetése elfogadta az anyagot, a fejlesztések megvalósításának pénzügyi korlátjai vannak. Kérte a segítséget a tervben szereplő feladatok pénzügyi forrásainak megszerzésében.

Rapcsák András országgyűlési képviselő, Hódmezővásárhely polgármestere az önkormányzatoknak a demokráciában betöltött szerepéről, fontosságáról beszélt. A magyar önkormányzatok 10 éves, és katalizátorként kell, hogy működjenek a kormányzati akaratban. Hangsúlyozta az önkormányzatok fontosságát a demokratikus berendezkedésben.

Soltész Miklós a Közlekedési És Vízügyi miniszter kabinet titkára felszólalásában elmondta, hogy a minisztere akadályoztatva volt ezért nem tudott eljönni, hiszen akkor voltak éppen a szakszervezeti tárgyalások a közötti fuvarozókkal, amit a miniszter úr vezetett. (a tárgyalás eredményes befejezését ismerik olvasóink). Elmondta Soltész úr, hogy Nógrádi miniszter úr és Latorcai képviselő úr tárgyalta a megye és a település úthálózati gondjairól. Ennek is köszönhető, hogy felgyorsultak a városban betervezett útépitések, javítások. Így készült el az öregsőlői 2 km-es útjavítás, és a hídtól kezdődő útfelújítás, és útszegély építés.

Csenger Zsolt Attila az Összefogás a Magyar Kereszténydemokráciáért Egyesület ügyvezetője összegezte az előadások legfontosabb mondanivalóit. Elmondta, még hogy a Gyomaendrődi kereszténydemokrata közül többben a Budapesti előadásokra is el szoktak járni.

Császárné Gyuricza Éva

Történelmünk nagyjai

Baró Fejérváry Géza, tábornagy, miniszter 1833 – 1914

A csehországi Jozefstadthban született március 15-én. A bécsűjhegyi katonai akadémiát végzett. 1860-ban császári és királyi kamarás. 1862-ben osztrák bárói rangra emelték. A magyar honvédsereg újjászervezésében vállalt főszerepet. 1884-1903-ig honvédelmi miniszter. 1875-ben magyar bárói rangra emelték, még ebben az évben vezérőrnagy. 1883-ban altábornagy. 1890-ben tábornagy. 1903 tavaszán a szervezés alatt álló darabontörtség kapitányává nevezték ki. 1905 június 18-án miniszterelnök lesz. A koalícióba tömörült pártok élén tart

amadták az általa vezetett, ún. "darabont" kormányt. A koalícióban a királlyal történt megegyezése után 1906-ban Wekerle Sándor lett a miniszterelnök, s Fejérváry visszatért a katonai pályára, s politikával többé nem foglalkozott.

Gróf Tisza István, miniszterelnök 1861 – 1918

A Tisza családnévvél már az Árpád ház alatt találkozhatunk, egy II. Endre által 1211-ben kiállított oklevélen. István Budapesten született április 22-én. 1886-ban a vizaknai kerület képviselője a szabadelvű párt színeiben. A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank elnöke lett. 1897-ben grófi rangra emeltetett. 1903. október 28-án miniszterelnökké nevezte ki a király. Az ő nevéhez fűződik Rákóczi hamvainak hazahozatala. Az egyesült ellenzék győzött a választásokon s ő pártjával kisebbségben maradván lemondott. Az ellenzékkel való béke létrejöttével a Wekerle-féle koalíciós kormány kinevezése után pártját feloszlatta.

A politikától visszavonult. 1907-ben a dunántúli ref. egyházkerület főgondnoka lett. 1913. június 10-én Ferenc József több kormányváltás után ismét miniszterelnökké nevezte ki. IV. Károly király 1917. június 15-én felmentette állásából. Kiment a harcra, s mint a debreceni huszárezred parancsnoka szolgált. 1918-ban ismét a parlamentben van. Egyik utolsó parlamenti beszédében elismerte a háború elvesztését s a nemzetet összefogásra buzdította. 1918. október 31-én gyilkos golyó vetett véget életének.

Vitéz Nagybányai Horthy Miklós, kormányzó 1868 – 1957

Ósi magyar családból származott. A fiúmei katonai akadémián végzett. 1909 és 1914 között Ferenc József szárnycsászára. A világháború kitörésekor sorhajókapitány a Novara cirkáló parancsnoka. Az 1917. május 15-i otrantói csatában sikeres küzdelmet vívott az olasz flottával. Haditettéért a Katonai Mária Terézia Rend lovagkeresztjét kapta. A világháborút a Monarchia flottájának főparancsnokaként, mint ellentengernagy fejezte be. Az újjászervezett nemzeti hadsereg élén 1919. november 16-án vonult be Budapestre. 1920. május

1-én a magyar parlament kormányzóvá választotta. Még ebben az évben megalakítja a vitézi széklet. Első feladata az volt, hogy a törvényes rendet helyreállítsa. Minden erejével a trianoni békediktátum ellen harcolt. Ismeretes, hogy a nagyhatalmak ezt a törekvését megértve a magyar területek egy részét visszacsatolták hazánkhoz. Vezetése alatt Magyarország részt vett a II. világháborúban a németek oldalán. Hosszu ideig ellenállt, hogy a nácik koncentrációs táborokba szállítsák a zsidókat. 1944 októberében a háborúból való kilépési kísérlete meghiúsult. A háború vége felé a németek elhurcolták Németországba. Fia István hősi halált halt, mint repülő tiszt. Miklós fiát viszont elhurcolták koncentrációs táborba. A háború befejeztével végül Portugáliában telepedett le, ahol élt családjával haláláig.

Gróf Klebesberg Kunó gróf, miniszter 1875 – 1932

A grófi család ősei már a magyar történelemben nevezetes szerepet játszottak, különösen a török háborúk idején. K. Kunó 1875 november 13-án Magyarpecskán (Arad megye) született. Egyetemet Budapesten és Berlin-

ben látogatta. 1898-ban a politikai tudományok doktora. Később országgyűlési képviselő. 1921-22-ben belügyminiszter. 1922-től 31-ig välös és közoktatásügyi miniszter. Minisztersége idején erősödik meg a magyar tanügyi rendszer. Megalapítja a népiskolák hálózatát. Bekapcsolja a tanyavilág eddig elhanyagolt rétegeit. Mindvégig célul tűzte ki a nemzeti, hazafias és vallásos nevelés minél szélesebb rétegekben való elterjedését.

Gróf Teleki Pál, miniszterelnök 1879 – 1941

A nemzetiség 1409-ben nyert Zsigmondtól címeres levelet. 1408-ban szerezte meg a család nevét adó Telek birtokot. Pál Budapesten, november 1-én született. 1903-ban doktorra avatása után csak a földrajzi és kartográfiai szaktudománnyal foglalkozott. 1909-23-ig főtitkára a Földrajzi Társulatnak. 1919-ben egyetemi tanár. 1920-ban Szegeden a nemzetgyűlés képviselőnek választja. 1920 április 19-től külügyminiszter, júniustól miniszterelnök. 1921-ben lemond, visszatér a katedrához. 1922-23 között dékán. 22-től ismét nemzetgyűlési képviselő. Mint főcserkész a fiatalok hazafias nevelésében nagy részt vállalt. 1938-ban az Imrédy kormányban vallás és közoktatásügyi miniszter.

1939 februárjában kormányt alakít. 1941-ben aláírja a Jugoszláviával kötött barátsági szerződést. Amikor a németek megtámadják Jugoszláviát, látva politikája csődjét öngyilkos lesz.

Bajcsy-Zsilinszky Endre, politikus 1886 – 1944

A Bajcsyak már Bulcsú vezér korában vitézkedtek. Június 6-án született Szarvason. Apai részről jobbágyösök ivadéka. Anyja nemesi származású. Egyetemi tanulmányait Kolozsváron végezte. 1914-ben a mozgósításkor bevonult katonának, mint fiatal huszár hadnagy. 1919-ben elutasítja az öszirozás forradalom eszméit. 1925-ben vitézzé avattattott, és anyja neve után ettől kezdve Bajcsy Zsilinszky kettős vezetéknévvel szerepel. 1931-ben a tarpai választókerület képviselőjeként jut a parlamentbe. Szerepet vállalt az antifasiszta front első demonstratív akcióiban. 1939-ben lép be a Független Kisgazdapártba, melynek legtekintélyesebb vezetője lett. 1944. március 19-én a Gestapo letartóztatja és Szálasi vérbírósága által 1944. december 24-én Sopronköhídnél kötél általi halállal halt mártírhalált.

Vitéz Oszlányi Kornél, vezérőrnagy 1893 – 1960

A kassai hadapródiskolában végzett. Majd 1911-ben az 52. gyalogezredben részt vett az első világháborúban. A fronton fejlődésnek indult. Hősi magatartásáért tiszti arany vitézségi éremmel tüntették ki. Az összeomlás pillanataiban olasz fronton harcolt. 1925-ben avatják vitézzé. 1942-ben mint ezredes a Don kanyarban küzd a 2. magyar hadsereg élén. Még ebben az évben a könnyűhadosztály parancsnokává nevezik ki. 1943-ban a szovjet áttöréskor feladata az volt, hogy utóvédharcokban fedezze a visszavonuló csapatokat. Hősies magatartásáért 1944. január

21-én megkapta a Katonai Mária Terézia Rend lovagkeresztjét. Amerikai fogságba került. A háború után Ausztriában, Németországon át, végül 1951-től az USA-ba telepedett le, élt haláláig. 1993-ban a doni áttörés 50. évfordulóján posztumusz altábornaggyá léptették elő.

Forrásmunkák: Révai Nagy Lexikona (1913), Új Magyar Lexikon (1962), Somogyi Győző, Hermann Róbert: Magyar hősök arcképcsarnoka (1996), Horthy Miklós – dokumentumok tükrében (1993), Kortársak Bajcsy Zsilinszky Endréről (1984)

Épül a hunyai templom

Templomunk építése tovább halad.

Az építkezés mellett a belső kialakítása is folyamatban van már.

Október 27-én kaptam az értesítést, hogy elkészültek a harangok, telefonon már hallottam szólni is.

Megrendeltem a Szent László szobor újrafaragtatását. Klimaj János békésszentandrásai fafaragó népművész készíti el. Egy család felvállalta a szobor szponzorálását.

Megrendeltem a hangszert is, mely a templomi éneket fogja kíséni.

Kiss Ágoston építész elkészítette a belső berendezési terveket. Mire újságunk az Olvasókhoz eljut, bizonyára már az asztalosműhelyben is dolgoznak rajtuk.

A Szent László szobor mellett templomunk másik ékesége lesz a lengyelországi Częstochowa híres zárándokhely kegyképének a másolata. Ezt a gyönyörű ikonképet október 20-án hoztam Lengyelországból. Örömmel adom hírül, hogy a kép megvásárlásának költségét az egyik hívünk vállalta.

A kegykép e másolatát **Witold Bulik** festőművész készítette. Néhány szót a művészről.

Witold Bulik művész a Szépművészeti Akadémiát Krakóban végezte. 35 éve dolgozik, mint szakrális festő. Jelenleg Lengyelországban és Olaszországban alkot. Munkái megtalálhatók múzeumokban és magángyűjteményekben is. Szakrális festményei fellelhető számos észak-amerikai és európai templomokban. Varsói templomok részére történelmi tárgyú képeket is alkotott. Olaszországban, a San Giovanni Rotondóban megtalálható Pio atya portréja a Częstohowai Szűzanyával, valamint Asszisi Szent Ferenc. Néhány munkáját a Vatikán is őrzi.

Kedvenc művészi témái közé tartozik a Szentatya portréi, melyeket megvásárolt Lech Wałęsa elnök, és a spanyol Zsófia királynő.

Mint częstochowai lakost, nagy örömmel tölti el, hogy számos plébánia részére készíthetett már Częstochowai Madonna képet.

Iványi László plébános

Witold Bulik festőművész történelmi tárgyú képet fest

SPORT

Olimpikonok a Városi Sportsarnokban

„A magyarok lehetését mindenütt lehetett érezni”

Október 17-én csodálatosan szép estének voltunk tanúi a Sportsarnokban, ahol több százan köszöntöttük olimpiai tornászainkat edzőikkel együtt. A himnusz hangjai és vastaps köszöntött minden résztvevőt: Csollány Szilvesztert olimpiai arany érmesünket, a gyűrű- királyt, Supola Zoltánt, aki pontszerző volt (6. helyen végzett), Nyeste Adrienn olimpikonunkat és az edzőket: Lukács Józsefet és Linperger Istvánt.

Miután a versenyzők néhány szót szoltak önmagukról a kérdések következtek.

Csollány Szilveszter elmondta, hogy köszönettel tartozik a gyomaendrődieknek is, mert itt már több éve edzőtáborban vesz részt. 25-év alatt több mint 500 érmet gyűjtött, és Athénben szeretné megőrizni helyezését. „Tudtam és hittem benne, hogy én leszek a legjobb. Csodálatos volt, hogy a magyar kormány küldöttsége helyben együtt örült velünk.” Edzője szerint ez a legemebribb olimpia volt.

Supola Zoltán az étkezésekről elmondta, hogy csupán zöldségeket, halat és gyümölcsöt ehetek. Valószínű, hogy már Athénben nem indul, úgy érzi kiöregedett az olimpiai küzdelmekből.

Nyeste Adrienn, mint mondta, nem adja fel. Indul a következő olimpián is. „Kell a hit, hogy én leszek a legjobb.” Majd így folytatta: „Fontos, hogy a szülők, az edző, az iskola bizzon bennem, és ha ez így lesz a győzelem sikerülni fog.”

Lukács József edző: „Nagyon sok kinti magyar örült együtt velünk, eredményeinknek, a magyarok lehetését mindenütt lehetett érezni!”

A sok kérdés után az olimpikonok meglepetésként bemutatták olimpiai játékaikat. A közönség óriási ovációval fogadott minden szereplőt.

Nagyon jóleső érzés volt jelen lenni ennyi boldog emberrel és a kiváló sportolókkal, akik egy kicsit Gyomaendrődre varázstolták az olimpia felejthetetlen hangulatát.

Labdarúgás

Ennyire volt képes a Barátság- VSE

Szept. 23. Gyomaendrőd – Abony 0:1 Nagy lehetőséget hagytunk ki. Egy szerencsétlenül bekapott gól került a hálónkba és viszonzásul több nagy lehetőséget puskáztak el csatáraink. Ha nem merünk próbálkozni, siker sem szület. A kapott gól ellenére is a védelem volt a csapat jobbik része.

Megye I. Oszt. Gyoma – Medgyesegyháza: 0:0 Fáradt együtteseink kioldása volt.

Okt. 2. Barátság – Dömsöd 3:2 ! A vendégek szögletből vezetést szereztek. Az 58. percben Furka egyenlített. 62. percben a tizenegyest Karácsony értékesíti. A 89. percben Katona labdáját Kovács a hálóba küldi. Az utolsó percben a vendégek szépítettek, s így alakult ki a végeredmény: 3:2. Jók: Dinya, Ifurka L. Bélteki

Megye I. Oszt. Méhkerék – Gyoma: 3:0.

Okt. 8. Makó – Gyomaendrőd. 1:0 Ügyesen megszervezett védekezés, vesztélyes ellentámadások. Kis szerencsével pontot rabolhatunk volna. A védelem derekasan kitett magáért.

Okt. 15. Szeged FC – Gyomaendrőd: 1:1 A lelkes vendégek csaknem meglepetést okoztak a Tisza partján. A védelem önmagát multa felül. Hanyecz kapus remekelt.

Okt. 23. Gyomaendrőd – Szajol: 1:2 Kellemes időben 200 néző előtt győzelemmel kecsgetett a mérkőzés. Az I. félidőben vezetést szerezünk. Időnként biztatón játszott a csapatunk. A fokozatosan feljövő Szajol egyenlített, a hazaiak elfáradtak

Csoportunk végeredménye:

1. Makó	841	25:10	31
2. Abony	761	20:11	27
3. Békés	734	33:23	25
4. Szeged	725	32:22	23
5. Szajol	527	19:25	17
6. Orkény	5	9:26:32	15
7. Dömsöd	4	-10:24:45	12
8. Gyomaendrőd	239	13:25	9

Folytatás az NB. III-ban. Reméljük több sikerrel, közép-csapat lehetünk.

MÁRTON GÁBOR

Ungvölgyi János

Így ünnepelt a város október 23-án

Nemzeti ünnepünket méltóképpen akaruk a Millennium évében emlékezetes ünnepé tenni. Ezért már jó előre (közel egy éve) elterveztük, hogy a város és a civil szervezetek közösen megrendezik az elszármazottak első világtalálkozóját. E napra haza hívtunk mintegy 550 máshol élő gyomaendrői polgárt, akik közül mintegy 230-an fogadták el meghívásunkat.

Ünnepi szent misével kezdtük a megemlékezést. Iványi László plébános úr szentbeszédében felidézte Kapisztrán Szent János emlékét, aki 1456-ban vállalta a hazáért küzdők harctéri buzdítását. Majd a kommunizmus szörnyű tetteire, a mintegy 100 millió áldozatra emlékeztette a jelenlévőket, akiknek lelki üdvéért szolt a könyörgésünk is. A misén részt vettek Nagyenyed testvérvárosunk RMDSZ küldöttségének tagjai is. Szép számmal jöttek el az itthon élők is.

A kopjafánál a Rózsahegyi Általános Iskola diákjai emlékműsort adtak, és a pártok, civilszervezetek elhelyezték a koszorúkat az 56-os hősök emlék kopjafájánál. Az ünneplők közül csak néhányan tudtuk, hogy az 56-os áldozatok emlékére állított kopjafa virággal történő beültetése nem tartozik a város „kötelező” feladatai közé, mivel nem a város állította. A helyi MKDSZ tagjai viszont nem kötelességből, hanem a hősöknek kijáró kegyeletből és tiszteletből ültetik el a megemlékezés virágait évről évre mindaddig, amíg nem változik meg ez a szemlélet a város vezetésében.

Latorcai János avató beszéde

A következő ünnepi helyszín az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet legújabb fiók épületének az avatása volt a Blaha út elején. Gyönyörű, impozáns épülettel gazdagodott az Endrőd településrész. Mindnyájan büszkén és örömmel jöttünk, és hallgattuk előbb Dávid Imre polgármester és egyben a Takarékszövetkezet igazgatóságának elnökét, aki üdvözlő, köszöntő beszédében külön megemlítette név szerint is az alapító tagokat, akik 11-en élnek, a 97 főből.

Az avató beszédet Latorcai János országgyűlési képviselő, városunk díszpolgára mondta, amelynek néhány gondolatát idézzük:

„Az egyén esendő, és gyenge, bukásra ítéltetett, de az összefogás vázna erőtől duzzadón állja a megpróbáltatást és a vihar szelet, - ezt a gondolatot a haza bölcsétől, Deák Ferencről idézte Latorcai János. Majd így folytatta: „Kevés olyan része van a társadalomnak, amely létrejötte óta annyi vitát váltott volna ki, mint a szövetkezetek. Maga a szövetkezés eszméje is gyakran került a viták sűrűjébe, annak ellenére, hogy a közgazdaságtan ezt a gazdasági intézményt tekintti a legdemokratikusabbnak. A szövetkezet célja kizárólag gazdasági. Nem törekszik nyereszkeskedő tőkegyarapításra, nem foglalkozik kereskedelmi spekulációkkal, hanem csakis és kizárólag a tagok anyagi érdekeinek a magvalósításával... Pontosan ezek a vezérlő elvek biztosítják, hogy a szövetkezés feloldhatja a konfliktusokat, az egyéni haszon maximalizálása és a szociális feladatok, az idegen rendelkezés és az önrendelkezés, a gazdasági érdekek és szociális célok, a személyi önérték és a közösségi érdek között. Az emberek a szövetkezet előnyeit hamar felismerték, és az első tétova lépések után az Egyesült Allamoktól Európán át Távol-keletig, a világ minden táján gyorsan bontakozott ki a szövetkezeti mozgalom, mindmáig folyamatosan fejlődve és napjainkban is meghatározó szerepet játszva. A történelem során - mint minden, - így a szövetkezeti elvek is változtak. Nem egyszer elsősorban a kolhozosítások során torzultak, de még azokban az időkben is a szövetkezetek voltak azok, a szervezetek, amelyeket a hatalom nem tudott maradéktalanul maga alá gyűrni.

Hazánkban az első szövetkezetek hitelszövetkezetek voltak, amelyek a XIX. Század közepén hitelegyletek néven alakultak... A második világháborút megelőzően az 1500 hitelszövetkezetnek már 800 ezer tagja volt. A háborús éveket sikerült ugyan átvészelní, de a háborút követő társadalmi átalakulás a szövetkezeti önállóságot és öngazgatást sem türte sokáig... A hitelszövetkezeteket fokozatosan felszámolták, vagyonukat kisajátították... **Az élet azonban mint mindig, akkor sem áll meg.** A társadalom újra igényelte a hitelszövetkezetek működését, s talán nem véletlen, hogy éppen 1956. őszén indult meg újjászervezésük. Itt Endrődön, a helyi AFESZ kezdeményezésére 1957. május 18.-án 97 tag alapította meg az Endrőd Takarékszövetkezetet, melynek taglétszáma már akkor az év végére 276-ra emelkedett. Kezdetben a szövetkezetek tőkeereje kicsi volt, de folyamatosan fejlődtek. A fejlődés együtt járt az egyesülésekkel. Így a Hunyai Takarékszövetkezet 1963-ban, a köröstarcsai pedig 1977-ben egyesült az endrődivel. A fejlődés töretlen volt. A fejlődési folyamatban azonban elsősorban a 80-as évek végén és a 90-es évek elején voltak olyan időszakok is, amelyekre most, ebben az emelkedett ünnepi órában nem szívesen emlékezünk. De az

összefogás, az akarat, a megújulási készség a megtisztulási képesség segített.

A szövetkezetben volt annyi erő, hogy a problémákat legyűrje és újra az eredeti célokra és a hagyományoknak megfelelően működjön. Ebben a tagság mellett jelentős szerepet vállaltak az 1994-ben megválasztott új testületi szervek, amelyek következetesen végrehajtották a szövetkezet megújítását, melynek filozófiája abban foglалható össze, hogy a szövetkezet működési területén összegyűjtött forrásokból az itt élő emberek és azok vállalkozásainak boldogulását kell szolgálni. A 90-es évek második felében a fejlődés felgyorsult... Ezek a fejlesztések azért voltak sikeresek, mert egybeestek az itt élő emberek igényével, amit jól jelez, hogy az elmúlt 4 év alatt több mint 2,5 szeresére nőtt a szövetkezet mérleg főösszege. Mára a piaci verseny igazolta, hogy ez a takarékszövetkezet a szolgáltatások terén európai színvonalat biztosít, gyakorlatilag mindent tud nyújtani itt helyben, ami egy kereskedelmi banktól elvárható. A vezetés világosan látta, hogy nem elég csak a szolgáltatások színvonalát emelni, olyan megjelenésre, arculatfejlesztésre van szükség amilyet az új évezred új kihívásai követelnek. Ezért született tavaly az a döntés, hogy az endrői egységet, amely a takarékszövetkezet első háza volt, újjá kell építeni. A közel 75 millió forintos beruházás elkészült, ime a csoda megszületett. Ebben a jubileumi évben, az 1956. október 23-i forradalom és szabadságharc ünnepén emelkedett lélekkel avathatjuk azt. **Hirdesse ez az épület és ez az intézmény is Gyomaendrőd megtartó erejét,** az emberi megújulást, az akarat diadalát és a jövőbe vetett hitet. Kívánok megbízható üzleti partnereket, elégedett ügyfeleket, gyors és pontos ügyintéztést és újabb sikeres beruházásokat. Ezekkel a gondolatokkal mondom köszönetet e nagyszerű épület tervezőjének: Nagyné Perjesi Anikónak, a kivitelezést végző Termix Építőipari Szövetkezetnek, de mindenekelőtt a Takarékszövetkezet vezetésének és kiemelten dr. Hunya Miklós igazgató úrnak... Átvágom az avató szalagot, kívánom, hogy az indító gondolat itt, Gyomaendrőd, endrői részében, az új évezredben is megtartó erő, egy ségbe kovácsolást biztosító tett legyen. Az avató beszédet követően Iványi László plébános úr megszentelte és hangos közös ima után megáldotta az épületet és a benne dolgozókat. Hunya Miklós igazgató úr a megjelenteket szíves háztűznézésre invitálta. A Takarékszövetkezet dolgozói rendkívül csinos, ünnepi „egyenruhában” vezették végig az ügyfeleiket az új munkahelyükön, ahová szívesen várják a dolgozók hétköznapokon is a ma ünneplő közönséget.

Az ünneplés következő színhelye Gyomán volt, a részben közadakozásból felújított Hősök emlékművénel, ahol Domokos László országgyűlési képviselő a forradalomra emlékeztet ünnepi beszédében. A város díszvendége Habsburg György főherceg avatta fel a felújított Hősök emlékművet.

Így ünnepelt a város október 23-án

Habsburg György üxcellenciája ünnepi beszéde

művet, a városházán elhelyezett emléktáblát pedig dr. Dávid Imre polgármester.

A városi képtár már a megnyitó előtt. Zsúfolásig megtelt. Eljöttek nagyon sokan Endrődről és a környező vidékről is, hogy láthassák a csodát, hiszen nem volt még ikon kiállítás Gyomaendrődön. A Millennium évében, e méltó ünnepre elhozta ikonképeit Latorcainé Ujházi Aranka, és fotóit Takách Ágnes fotóművész. A kiállítás hangulatát már előre sejtetni engedte a rendkívül igényes kivitelű meghívó, amelyben „Ünnepre hívták a nézőket a művészek azzal a mottóval, hogy „Csendüljetek szívek, konduljatok harangok.” Nyitányként a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa csodálatosan énekelt Erdeiné Mucsi Márta vezényletével, majd Antal Anetta színmű-

vészno meghatóan szép, emlékezetes előadásában hallhattuk Babits Mihály: „Piktör Ignótus” című versét. Dr. Isépy Tamás országgyűlési képviselő kiállítást megnyitó gondolatiból idézzük: „Goethe írja: hogy ” A művészet a kimondhatatlan tolmácsa” Delacroix a nagy francia festő pedig így ír: ”A retorikát mindenütt megtalálja az ember. Ez a képek és könyvek megrontója.” A megnyitó azonban- sajnos- retorika, de reményeim szerint talán nem rontom meg túlságosan azzal a képekkel, ha most a szó szerény eszközeivel megkísérlem kimondani, hogy ezek a művek mégis milyen kimondhatatlannak tűnő gondolatot, vagy üzenetet kívánnak tolmácsolni számunkra. Az üdvözülni vágyó, vagy csak az egész egyszerűen az élet teljességére törekvő és önmagára valamit is adó ember a születés és a halál közé beszorított élete során szüntelenül kapcsolatot kíván létesíteni az Istennel, a Teremtővel, vagy csak egy természetfölötti lényvel, és keresi a kapcsolat létesítésének eszközeit. A keresés közben előbb utóbb rájön arra, hogy a helyes út az áhítat világán keresztül vezet és az áhítat felkeltésének egyik bőséges forrása a művészet és ezen belül a képek, az ikonok, a freskók a látás élménye, mert ezek „küldenek fényességet az emberi szív mélységébe” ahogy egy zeneszerző Robert Schumann fogalmazta meg a művészet hivatását. Az ortodox zsinat által szentté avatott nagy orosz ikonfestőből Rubljovról szóló könyv bevezetője hivatkozik arra, hogy a középkori bölcselek tanítása szerint a világ csak tükör, az a művészek alkotása is és valamennyi az Isten mérhetetlen fényébe foglalt tökéletességet tükrözi, a maga tökéletlensége ellenére is. Az újra törekvő elmék azonban a „tükör” hasonlatot egyre inkább a mindennapi élettel és a természettel társítják. Leona Battista Alberti –a művészet elméletével is behatóan foglalkozó híres olasz építész – a festő tevékenységéről szólva már a XV. században így kérdez: „Mi másnak nevezhetnénk a festészetet, ha nem tükörnek, amelyet az eredeti

elé tartanak, amint azt a művészet megköveteli?” A XVIII. századi esztéta Johann Joachim Winckelmann ugyanakkor már azt is megköveteli, hogy „Az az ecset, amelyet a művész használ, az értelemben legyen mártva...” Ezeknek a gondolatoknak a jegyében térjünk végre a tárgyra, és nézzük a műveket dr. Latorcai Jánosné Ujházi Aranka ikonfestő művészi és dr. Csenger Zalán Attiláné Takách Ágnes fotóművész alkotásait, próbáljuk száraz szavakban megfogalmazni, hogy mit fejeznek ki ezek az alkotások, és milyen fényt sugároznak az emberi szívekbe. Közös jellemzőjük, az ihlet meleg sugárzása. Az ikonok az Isten felé fordulnak, a fotók pedig az Isten által teremtett világ felé, az ikonok egy kiérlelt áhítatot, egy kegyelmi állapotot, a fotó pedig az ihletet kiválasztott és sokatmondó pillanatot varázsát tükrözik, de valahogy mindketten tökéletesen megfelelnek a tolsztoji elvárásnak, hogy „A művészetnek képessé kell válnia arra, hogy a testvériség és felebaráti szeretet érzéseit minden ember rendes érzésévé, sőt ösztönévé tegye.” Ujházi Aranka művészetének forrásvidékét pontosan megjelöli: „A hit világa, a kiteljesedett szeretetre való törekvés, környezete természeti világa, édesapja nyugalma, de mégis mozgást, életet árasztó méhesének illata, szülőföldjének, Gyomának, a Körösök vidékének harmóniája” és ahogy egy vallomásaiban saját maga írja: „Így szólított meg az Isten, a Míndenségt Teremtője, és mutatta meg az ikonfestészet szépségét.” Kissé hosszú lenne felsorolni a templomokban igazi otthonra talált, áhítatot sugárzó, fénylő alkotásait, a Hajdúszoboszlói görög katolikus templomban a 29 képből álló, vagy a bazilita rend budapesti kápolnájában a 10 képből álló ikonosztázát, a Gábor és Mihály főangyalok itt, Gyomaendrődön, a Katolikus Iskolában, vagy Szent Jeromos Budapesten látható ikonját és hosszan sorolhatnánk a többieket, de feltétlenül említenem kell még az alsóvádaszi római katolikus templom ablakoltárát. A megjelenés előtt álló Kortárs Művészeti Lexikon azzal kezd Takách Ágnes bemutatását, hogy 1954-ben „fényképész szakmunkás végzettséget szerzett” és az út a reklámfotókon, a portréfotózáson át vezetett számtalan kiállításig, a megkapott díjakig és érméig, a megjelent könyvekig. A művészetére a legjellemzőbb, hogy a mozgást jeleníti meg, a látvány sokszorozásával, a motívumok egymásba olvasztásával, a folyamat és az idő múlásának bemutatásával a 4-ik dimenziót is a néző élményévé teszi, beállításai, a megvilágítás, a színbeli kompozíció, a hiteles tárgyszerűség lenyűgözi a fotók nézőit. Nagyon találóan jegyzi meg a művészettörténész Végvári Lajos, hogy a szín, a fény, a mozgás megragadása, a gyermeki naiv rácsodálkozás, az újszerű látványok megragadása, a kulturált képalakító készsége és a színnel való bánni tudása teszi igazi, jelentős alkotóvá. Tisztelt Hölgyeim és Uraim! most pedig szavak helyett adjuk át magunkat a látás gyönyörének, az élmény varázsának, az áhítat kegyelmének, és engedjék

Így ünnepelt a város október 23-án

káig időzni a kiállítás képei között, (de egy hónapig még vissza lehet jönni!)

A gyomaendrődiek világtalálkozójaival folytatódott a program Katona József Művelődési Házban. A Himnusz éneke után az üdvözlő beszédek sorát, a város polgármestere nyitotta meg. Elmondta az utóbbi évek fejlesztési eredményeit, amelyekre méltón lehet büszke a város és vezetése.

Habsburg György főherceg üdvözlő beszédében idézte édesapja mondását, „nyelvében él a nemzet.” A főherceg szerint a találkozó résztvevőit is a sok közös emléken túl a családi gyökerekhez való visszatérésben a magyar nyelv is motiválja. Ezt követte **Domokos László országgyűlési képviselő** a megyei önkormányzat elnöke köszöntő beszéde. „Nagy öröm számomra, hogy így együtt láthatom Önöket. Személyes meggyőződésem, hogy nem ünnepelhetünk, és nem emlékezhetünk méltóbban, mint így együtt közösen. Önökhöz hasonlóan magam is régóta vártam erre a pillanatra. Szeretném megköszönni Önöknek, hogy fontosnak tartották a mai napot, a világtalálkozón való részvételt. És köszönöm a szervezők áldozatos munkáját, a Gyomaendrőd Városi Önkormányzat, az Endrődiek Baráti Köre, a Gyomakör Egyesület, és a Gyomai Szülőföld Baráti Kör nélkül ma nem lehetnénk itt, nem lehetnénk együtt. De együtt vagyunk, és így a mai nap, 2000. október 23-a az összetartozás, összefogás jelképe is. Tisztelt Jelenlévők! A legnagyobb kincs, amivel az egykori és mai Gyomaendrődiek a település, és a megye életét gyarapítják, az a gyökerek ápolása, a forrás tisztántartása. A kétezredik évben, a millenniumi esztendőben együtt ünnepelhetjük a keresztény magyar állam ezeréves fennállásának jubileumát, és a magyar nemzeti összefogás egyik kivételes példájának évfordulóját, 1956 őszét. Ha az idő országútján van fontos keresztződés, akkor a millennium éve kétségtelenül az. Ebből a keresztződésből ha visszapillantunk, akkor az elmúlt évek, évtizedek történelme rajzolódik ki előttünk. Ha Önökre tekintek, akik Gyomaendrőd képet rajzolták egy angol úriember által az Európai Unió számára készített, rólunk, magyarokról szóló tanulmány jut eszembe. Így fogalmaz a szerző: „Akár logikusak, akár örültek, a magyarok között sok a zseni. Az idegenbe és gyakran ellenséges környezetbe került magyarok közül nem kevesen fantasztikus sikereket értek el a XX. Század folyamán. „Eddig az idézet. Én ehhez csak annyit szeretnék hozzátenni, hogy bizony ez igaz az itthon maradottakra is. Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Elárulok egy apró titkot. Magam a mai napot arra fogom felhasználni, hogy az elszármazottakkal beszélgessek, kikérjem véleményüket, meghallgassam tapasztalataikat. A település fejlődéséről sokat elárul a vélekedésük.....Szerencsére Békés megye és így Gyomaendrőd is folyamatosan gyarapodik, változik. Szépül, és épül. A legfeltűnőbb és legfontosabb, az egész térséget érintő változással azok találkozhattak, akik Budapest felől a 44-es fő-

úton érkeztek közös ünnepünkre. Ami évekig, évtizedekig álom volt, az mára már valóság: épül az új tisztaugri híd. A megyei összefogást szimbolizáló, felzárkózásunkat segíteni hivatott híd átadására éppen egy év múlva, 2001 októberében kerül sor. Engedjék meg, hogy megragadjam az alkalmat, idejekorán meghívjam Önöket erre az eseményre. Végezetül pedig azt kívánom, hogy a szervezők céljai megvalósuljanak, és a mostani találkozásnak köszönhetően még erősebb szálak alakuljanak ki a szülőföldről elszármazottak és a városban élők között. **Az Endrődiek Baráti Körének elnöke Latorcai János országgyűlési képviselő** ünnepi beszédét sokan meghatótan és fátyolos szemmel, szívünkben emelkedett hangulatban hallgattuk végig. Íme a köszöntő: „Profán búcsúnk, ez a szereglés is arra szolgáljon: Kézbe a kezet, s hallgatni a hazai harangszót, mint a szívverést: Nem lehet eleget! Keresni a holnap útját, módját, mely többé tesz, porból felemel! Ne feledjük: Az a parola, ha egyért mind, mind egyért felel! Próféta-korban légyen elég a szóból! Mit mondhatnék még, kedves feleim? Egész életem hazai vallomás, imámon ámen, versem a rím: Segítsd Endrődöt, Felsőes Isten! Adj hitet és boldogabb jövődöt, Nyomunkba-lépő sok új nemzedéket, S haló porunknak szülőföld szemfedőt!”

Timár Máté: Endrődi hitvallás című versének ezen csodálatos és megindító részletével köszöntöm az Endrődiek Baráti Köre nevében a Gyomaendrődről elszármazottak millenniumi találkozóját, valamennyi itt lakó és most – ha rövid időre is – visszatért gyomai valamint endrődi társunkat, Főherceg urat, országgyűlési képviselő urakat, Polgármester urat, Gyomaendrőd Önkormányzati Testületének minden tagját és valamennyi kedves vendégünket. Találkozni, emlékezni jöttünk, visszanyúlni gyökereinkhez, hogy gyermekkorunk élményeiből merítve, a hazai táj életerejéből töltekezve legyen erőnk dolgozni, tenni, állni a vártán az újabb találkozásokig. Hazajöttünk feltöltődni, hazajöttünk megújulni. Hiszen itt, legbelül a szív táján, ha csendesen is, de valamennyien erősen érezzük, hogy ide a Körsők vidékének zegzugos, fűzfás, világához, a Sós-halom gyermekképzeti hegyéhez, a Páskom, Póhalom kemény rögzéhez az Ugarak, a Nyilas, és a Peres búzatengeréhez, a ligetek májusi virágoszsongásos hangulatához, a templomokhoz, a templomtornyokhoz kötődünk. Valamelyik temető csendjéhez, egy-egy csendes, hangos utcához, és abban egy házhoz tartozunk. Elszakíthatatlanul kapcsolódunk Gyoma és Endrőd, Gyomaendrőd fizikai és szellemi világához, a szülőházhoz, a még itt élő, vagy már eltávozott szeretteinkhez. Sokszor mindez, már csak egy elmosódott arc. Egy, talán, csak álmainkban előtűlő kép. Egy-két Bódi Károly, Korinyi Margit, Bella Rózsa, Bíró Lona, Honti Antal, vagy éppen Ugrin Péter festmény. Egy imára készítő Újházi Aranka ikon. A múltat, a megfoghatatlant a mában rögzítő Kunkovác László fénykép. Egy utcaszöglet. Néhány Timár Máté. Határ Győző regény, és

meg, hogy a nagy festő, Van Gogh két lelkes őszinte mondásával nyissam meg Újházi Aranka ikonfestő művész és Takách Agnes fotóművész igazi művészi élményt ígérő kiállítását.” Mennyi szépség van a művészetben! Ha az ember csak vissza tud emlékezni amit látott, akkor már sosem hanyél, igazában sohasem magányos, és nincs többé egyedül.” Volt még egy nagyon kedves és megható színfoltja a kiállításnak. Aranka szüleit köszöntötte a 60-ik házassági évfordulójuk alkalmával, és azzal is megköszönte szüleinek az életét és a kapott szeretetet, hogy átadta az évfordulóra készített legújabb ikonképét. A kiállítás résztvevői igazi ünnepre jöttek. A kiállítás képeitől sokan meghatódtak, és a szeretet érzése, mint fénysugár visszatükröződött sokak szeméből. Köszönjük Aranka, és Agnes, hogy műveitek által megmutattátok, hogy milyen szép az Isten által teremtetett világ. Valóban fényességet küldtetek az emberi szív mélységébe is. Sajnos nem lehetett so-

Így ünnepelt a város október 23-án

vers, vagy Gergely Ágnes, Bella János, és Szilágyi Ferenc strófa. Egy-egy veretes könyv a szomszédos Kner nyomdából. Egy-két csodálatos Rózsahégyi Kálmán, Kállai Ferenc vagy Szilágyi István szerepformálás, néhány, az életünk alakulását meghatározó nagyszerű pap, csodálatos tanító és tanár. Egy-egy édesanyánktól hallott dal, vagy egy Frankó Tünde ének. Néhány gyermekkori emlék: kifakult ruhájú dolgos iparos, paraszt és munkás emberek, az utca porát rúgó mezítlábos gyerekek, akik egymást félszavakból is értik. Szüleink áldozatos tettei, és erőfeszítése, s az a csodálatos, mással össze nem téveszthető, máshol fel nem lelhető ízű és zamatu beszédvilág, amit idegen nem is képes elsajátítani. Nagyjából ez az, ami elidegeníthetetlenül és visszavonhatatlanul a miénk, és csak a miénk, amit sohasem lehet elvenni tőlünk, amitől nem tudunk, de nem is akarunk szabadulni, s amit legegyszerűbben de legkifejezettebben két szóval lehet csak jelölni, Gyoma és Endrőd, mára egybeforrottan: Gyomaendrőd. Itt Gyomaendrődön, ma az 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepének csendjében együtt vagyunk. Itthon a hazában, és itthon a szülőföldön. Itt, ahol az anyatejjel szívtuk magunkba a hitet, hitet az emberben, hitet az emberi tisztességben, és itt, ahol megtanultuk a becsületes munka, a másik ember tisztelését is. Ma, amikor itthon maradtunk, és elszármazottak találkozzunk, emlékezünk és ünnepelünk, - az édes szülőföld szeretetéből, gyermekkorunk emlékeiből, szüleink áldozat és példa-vállalásából, elődeink munkájának eredményéből, az endrődi és gyomai szellemiségből töltözzünk, - merítünk erőt, hogy az új évezred küszöbén újabb 1000 évre is legyen indító gondolat, hogy végre összefogott gyomaendrődi nagycsalád, tágabb értelemben pedig nemzet lehessünk. Isten hozott mindannyiunkat!

A gyomai születésű, **Dr. Szilágyi Ferenc Károli Gáspár egyetem nyugalmazott rektora**, a gyomai lokálpatrióta egyesületnek nevében üdvözölte a hallgatóságot. „Tisztelt Ünneplő Közönség! Kedves, Gyomaendrődiek, és Endrődgyomaiak! Már csak így mondom, hogy szó ne érje a ház elejét, s ne hogy azt mondhasa valaki, hogy hazabeszélek, (ám-bár mióta Endrődről házasodtam, akár Gyomát, akár Endrődöt dicsérem, mindenképpen hazabeszélek.) Mind ennek ellenére őrzöm azért büszke helyi hazafiságomat, ahogy kálvinistaságomat is, de türelmi, ökumenikus alapon, úgyszóintem az egykori endrődi utat is lehetett volna, ha talán nem is Szent István útnak, de István király útjának nevezni, hiszen református apai- anyai őseim is mindig tisztelettel emlegették augusztusban az országalapító István király napját. Magam mindig büszke voltam szülőhelyemre, amelynek a nevét, ha valahol kimondtam, az ország szinte minden helyén hozzátették: „Kner Izidor

könyvnyomdájá” – s ez talán így lett volna nem egy nyugati, vagy keleti országban is, s növelte önértéket, hogy történetesen e híres műhely tőszomszédságában születtem. Büszke maradtam rá akkor is, mikor a háromszor akkora nagykun mezőváros, Mezőtúr 400 éves református gimnáziumába, anyai városomba kerültem. Emeletes ház talán több volt Mezőtúron, de ilyen nyomdaja, és könyvkiadója nem: hiszen itt jelent meg a magyar és világirodalom számos klasszikusa, s először itt adták ki Kosztolányi Dezső Tinta című kötetét, s az induló Szabó Lőrincnek –akinek idén ünnepeltük 100. évfordulóját – első verseskönyve, a Föld, erdő, isten, szintén itt látott napvilágot. De voltak itt született szellemi kiválóságai, alkotói is Gyomának. A 40-es években a cserkészlap pályázatot hirdetett, amelynek keretében a lakóhely őt neves személyiségét kellett ismertetni, lehetőleg olyanokat, akiről utca is van elnevezve. Nem okozott túlságosan nagy gondot az őt név összeírása: első helyen a nyomdaalapító Kner Izidort írtam be (akit még személyesen is ismerhettem), de mire a pályázatomban beérkezett, a német bevonulás, illetve megszállás után az egyetlen házból álló Kner köz utcatábláját is levették, és helyébe egy egykori csendőr neve került. Kner Izidor emléktábláját is levették, Petőfi utcai szülőházáról: mintha a megtörtént dolgokat meg nem történné lehetne tenni. Az ének-szerző tudós-református pap, Kálmán Farkas neve volt a második, akinek éneke ma is ott található a kálvinista énekkönyvekben, s akinek hangjegyekkel díszített siremléke, borostyánnal szinte teljesen befutva várja a már szántóföldde vált temetőrészben, több régi siremlék, - közöttük Papp Zsigmond helyi művész alkotása – társaságában, hogy emlékparkként védett területté nyilváníttassék, a szomszédos régi katolikus és izraelita temetővel együtt – ahol az utóbbiban -a Kner család tagjainak hamvai is nyugosznak. Gyomai református lelkész volt az egyház- és művelődéstörténetben is számon tartott Garzó Gyula, s annak idején szintén utca is viselte a nevét. Beírtam a pályázatba Wodianer Albert nevét is, volt utcája, a később polgári iskolává lett árvaházat, valamint a neoromán stílusú műemlék értékű katolikus templomot is ő építette. Végül, de nem utolsó sorban, Dr. Kató Józsefet írtam be, akit az irodalomtörténet is ismer, mint költőt, és műfordítót, (lengyel felesége révén fordított lengyel klasszikusokat is) s magamnak közeli rokonom volt. Neki is volt akkor utcája szülőhelyén. Persze vannak még nevezetes személyiségei Gyomának: a már említett képzőművész-festő-szobrász Papp Zsigmond, egész múzeumra való, értékes hagyatékaival. 1944-ben rejtőzött rokonánál a Néma forradalom írója, a földtelen paraszt-ság életének megrázó rajzával nevezetessé vált Kovács Imre, akit e könyvért az Magyar Királyi Ügyészség fogházra ítél, s eltiltotta az ország valamennyi főiskolájától, és egyetemétől. (A háború után a Parasztpárt főtítkára lett, majd nyugati emigráció-

ban állt helyt: elsősorban a latin-amerikai szegénység föld kérdéseinek kutatásával.) De hát az ezredéves évfordulón nemcsak emlékeztetni akarom földijeimet, szülőhelyem lakosságát, a város szellemi értékeire, nemcsak a múltat akarom idézni, a jelenlétnek, hiszen éppen elég kiválóság gyűlt itt egybe a közelebbi múltból s a jelenből is, hogy növelje a város lakóinak önértékét. Éppen ez sugallta a gondolatot, hogy ha néprajzilag oly gazdag Endrődnek tájháza van, Gyoma miért ne hozhatna létre egy helytörténeti gyűjteményt, amely a kezdetektől napjainkig mutatná be a helység történetét, szellemi és természeti kincsét, értékeit: a hőforrás köré épített kitűnő gyógyhatású fürdőt a Holt Körös parti, páratlan szépségű Erzsébet-ligetben (ennek lehetne jóval nagyobb híre országosan) s a horgász és vadászparadicsomot a határban. A helytörténeti múzeum terve azért is illeszkednék a millenniumhoz, mivel az ország legtöbb mai lakott helyének eredete többnyire az István király által alapított egyházakhoz, templomos helyekhez vezethető vissza. (S mennyire másképp alakulhatott volna az én ifjúkorom, is, ha tudom, hogy 1849-ben Petőfi Sándor is megfordult itt Mezőberénybe tartva, s gyűjtő hatású beszédet mondott a községházán-amit ma már emléktábla örökít meg.) Az egymással bővült kettős nevű városhoz, szülővárosomhoz, mint gyomai önértetű kálvinista annyit fűznék hozzá még, hogy már a negyvenes évek elején, mikor az új endrődi (endrőd-gyomai) betonutat élvezve kerékpározgattunk oda-vissza barátommal, arról álmodoztunk, hogy a két község hamarosan egyesül, s majd villamos köti össze őket egymással. Azóta a motorizáció, s a biciklizáció ezt a költséges megoldást fölöslegessé tette, (de az autóbuszjáratokat lehetne valamivel sűrűbbé tenni) a fejlődés természetes útja azonban az egyesülés volt, s a helyi lakosok bölcsességére vall, hogy ezt az utat mostanra elfogadták. S még talán annyit, hogy az endrőd-gyomai betonúton karikázva arról is álmodoztunk, hogy az egyesített két helység új neve majd Körösgyöngye lesz, ami nem is volt olyan rossz gondolat, hiszen elejét lehetett volna olyan gondoknak is, hogy pl. mi legyen a vasútállomás neve, s miért szerepel Endrőd kis kezdőbetűvel az új városnévben, a Körösgyöngye névre viszont mindkét településrész vita nélkül büszke lehetett volna. Éljen hát békében, boldogságban, mint az újházasok, a két egyesült település, hiszen a közmondás szerint hét nyár, hét tél választja meg a házastársakat, s ebből már kétszer is elmúlt a próbaidő. **Viruljon, gazdagodjon, fejlődjön hát egységben, egészségben Gyomaendrőd, Endrődgyoma, s legyen valóban a Körösgyöngye az eljövendő új évezredben is.**

Az előadások után gyönyörködhetünk a gála műsorban. Köszönet a közreműködő tánc, ének, zene művészeinek, és minden résztvevőnek.

Császárné Gyuricza Éva

Jogi tanácsadás

ÁLLAMI SEGÍTSÉG A LAKÁSOK KORSZERŰSÍTÉSHEZ

Lakásszövetkezeti és társasház lakóépületek közös tulajdonú részeinek felújításához, korszerűsítéséhez hitelintézet felvett kölcsönök törlesztésének megfizetéséhez az állam támogatást nyújt.

A támogatás mértéke: a törlesztés első 5 évében a kamat 70%-a, második 5 évben a kamat 35%-a.

A támogatás előfeltétele: a felújítási alapképzés előírt mértékű teljesítése, és hitelintézetnél elhelyezése.

A támogatás nem nyújtható akkor, ha a társasházközösség vagy a lakásfenntartó szövetkezet

az előírt mértékű (havi 6 Ft/m², illetve 8 Ft/m²) felújítási alapot nem képezte, vagy az alap pénzeszközeit nem hitelintézetnél helyezte el. Az alapképzéstől számított 4 év elteltével kérhető támogatás.

Közműtársuláshoz nyújtott hozzájárulás:

A társulat útján megvalósuló helyi jelentőségű közcélú közműlétesítményeknek a lakossági hozzájárulásból fedezett munkáihoz felvett hitel kamatainak 70%-át – kölcsönt igénylő társulat helyett – a költségvetés a hitelintézetnek megtéríti, függetlenül attól, hogy a beruházást vagy a beruházás lebonyolítását ki végzi.

A rendeletben szabályozott valamennyi támogatás esetében a kölcsönök nyújtását, folyósítását a törlesztés és kedvezmények megállapítását valamint ezeknek a költségvetéssel való elszámolását a pénzügyintézet végzik. Egy lakás építéséhez, illetve vásárlásához, támogatásokat csak egy pénzügyintézet nyújthat.

Jelzalog terheli az ingatlant a visszatérítendő támogatásoknak, valamint a kölcsönöknek az összegéig,

Császárné Gyuricza Éva

A TÖRVÉNYES ÖRÖKLÉS

A törvényes öröklés elsősorban az örökgyógy, más néven az „elhunyt” gyermeke, illetőleg gyermekei. Több gyermek, fejenként egyenlő részben örököl. Az a gyermek, aki az öröklésből kiesett, annak helyén, annak leszármazói (gyermekei) örökölnek. Például a kiesett gyermek helyett három gyermeke az „örökgyógy unokái” egymás közt egyenlő részben örökölik meg a felmenők öröklését. Ugyanez az elv érvényesül a távolabbi leszármazók, dédunokák, ükunokák öröklésére is.

A gyermek öröklési jogképessége, ha élve születik a fogamzásának időpontjától illeti meg.

Amennyiben az elhunytnak gyermekei nincsenek, úgy a túlélő házastársa örököl. Ha tehát a házasság az örökgyógy halála előtt, akár a házastárs halála, akár a házasság felbontása kapcsán megszűnt, így házassági kötelék hiányában nincs törvényes öröklési kapcsolat sem. A házastárs helyén, annak leszármazóit öröklési jog nem illeti meg.

A törvény akként rendelkezik, hogy bírósági felbontás esetén a házasság a felbontást kimondó ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg.

Ha tehát a házasság felbontását kimondó ítélet az örökgyógy haláláig nem emelkedett jogerőre, az öröklés megnyílásig a házasság fennállt, és a házasság az örökgyógy halálával szűnt meg. Ugyanez vonatkozik arra az esetre, amikor a bíróság a házasságot érvénytelennek nyilvánítja.

Gyermekek, illetve leszármazók és házastárs hiányában az örökgyógy szülei örökölnek fejenként egyenlő részben. Amennyiben az öröklésből a szülő kiesett, helyén leszármazói örökölnek, oly módon, hogy mint a gyermek helyén annak leszármazói. Ha a kiesett szülőnek nincs leszármazója, egyedül a másik szülő, illetőleg annak leszármazója örököl.

Leszármazók, házastársak, szülők és szülők leszármazóinak hiányában törvényes örökösök egyenlő részben az elhalt nagyszülei. Ha az örökgyógyonak sem nagyszülője, sem azok elszármazói nem örökölhetnek, törvényes örökösöknek egyenlő részben az elhalt további felmenőit kell tekinteni.

Tehát a törvény, amikor a törvényes örökösök körét meghatározza, a rokoni, vérségi, illetőleg a családi kapcsolatot érti alatta.

A rokonság fogalma alatt a következőket értjük:

- **Egyenes ági a rokonság** azok között, akik között, az egyik a másiktól származik.

- **Oldalágon azok rokonok**, akiknek egy közös felmenő rokonuk van.

A rokonok öröklésénél tehát a vérségi származási kapcsolat az irányadó. Vérségi kapcsolat szempontjából közömbös, hogy a leszármazó (gyermek, unoka) házasságból, vagy házasságon kívül született-e. Ugyanis nincs jelentősége a felmenők (szülők, nagyszülők) öröklésénél, hogy a vérszerinti szülőpárok, vagy nagyszülők házassági kötelékben élnek-e, vagy sem.

Ugrinné Dr. Katona Klára

ÉPFE

Építőipari Szakipari Festő Szolgáltató

Betéti Társaság vállalja:

Közületi – vállalkozói és magán megrendelőinek

ÉPÍTŐIPARI – SZAKIPARI

munkáinak elvégzését.

Teljes körű ügyintézással,

tervezéstől a kulcsátadásig,

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL

rendelkezünk Alföldön és Budapesten!

Hívja: 06-66-295-659

vagy 06-20-9367-514 számot.

Fax: 06-66-385-896

Cím: 5502. Gyomaendrőd,

Juhász Gyula utca 34/1.

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.

☎ T/F: 66/386-614. 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Egy könyvbemutató margójára

országgyűlési képviselője. 1997-ben a KDNP-ből kizárják, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség alapító elnökségi tagja. 1998-tól kormány-főtanácsadó. 1999-től a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség alelnöke.

E rövid bemutatás után, következzen verseiből készült válogatás, azt hisszük, s reméljük, hogy e mélyen szántó gondolatokat minden hazáját szerető magyar ember szívébe fogadja.

SACRA CORONA

Ezredik esztendő karácsony ünnepén tünt el e tájon a csodaszarvas mert új frigyünk támadt olyan hatalmas hogy azóta is annyi átoksúly alatt lelkünkben megmaradt

Ó király ki égi frigybe vitted Meotis messze kalandozó népét jogarod országol máig lelkeinkben nagy palástod alatt tájak kicsi falvak maradtak magyarnak

Jaj hová lett István s koronája árván maradt népe úgy kívánta ragyogva viszály testvérharc fölé hogy belőle nőtt László látomása annak égi mása

Így lett a földi hatalom jelképe nemzet szimbóluma egy nép jó reménye hiába lopkodták hordták méltánytalan vitték messze földre lett a szívekbe ültetett ereklye

Jött viszály még annyi bujdosókra de elveszejtő korokban volt már egy magyarokhoz érő mágikus erő és megőrzött egy egész évezredre a korona-eszme

Európáért vérző küldetés-tudat mikor még együtt volt föld s az ég Zrínyi még hallotta Debora énekét s koronánknak is volt fényes helye a magyarok lelke

Ó szent ékszer milliónyi polcon hullámzó nagy rét csillogása sötét felhők eltakartak sokszor s ó hányszor hullt le s hamvadt ön-porába lelkünk szép virága

Mikor a sötét ránk szakadtával kincünk Orsovánál elásta Szemere vele szabadságunk végleg veszni látszott de feltűntek körül az őrzők a strázsán akik visszavárták

S most hogy viharok után letaroltan eszmélünk újra szebb napokra fozlott kertjeinkben fohászunk féltőn rügyeinket lélek s szabadság napja kibomlani hagyja

vagy frigyünk is eltűnik e tájon csak álmodtuk e hont mint a csodaszarvast de hát mártírok vére a pecsét e lapon melyre most a reszkető kéz ráírja: ezredév

Kicsi ország szétszóródott népe őseik földjén és szerte a világon Isten ha hull teelötted térdre mert örökségünket nagyon megtiporták e századi hordák

engedd a zsarnokok zord tele után újra borongó bércek fölé lássunk míg oszlik a kód a Kárpátok körül terebélyét földünkéből is tárja világ termő fája

s míg botladozunk viharból kiérve tántorogva világ minden táján fogyó magyaroknak világítson újra hit remény és honszeretet bokra a Sacra Corona

EZREDFODULÓN

Ezred fordulón világ országútján vihartól sodortan feküdtem félholtan de hozzám ért ős idők fuvallata s mikor lelkem már majdnem elalélt felrázott Rhadamantész

Ősi források tárultak élém fejem a növekvő fénybe hajtottam szellemem a zúgó szélbe merült remélve hogy örök ígékhez jut mint egykor Nikodémusz

Felnéztem: már folyt s magával ragadott a halhatatlanok lovaglása mindé kik igazul estek el csatákban s láttam csodálva: már fennen szálló a vérbefojtott zászló

Megindultan köztük őseim kerestem jöttek hosszú sorban végelláthatatlan jártak Muhinál Mohácsnál Budapesten immár kipirult többé nem hitetlen arccal integettem

Lovuk lába vállamat súrolta elestem és fogódzót kerestem láttam hogy vannak még testvéreim a pusztaságban pár drága lábnyom s néhány főlíansom

Bár itt lenn még minden csak kusza vázlat cseppfolyós rajz ködből kelő ábra voltunk és vagyunk európaiak s mint kikben a múlt már jövővel kavarg nagy-álmú magyarok

Ős Napkelet sem álmodhatta szebben együtt a sokat szenvedett népekkel sebeink szája igent mond a jövőnek melynek fátyla már arcunkra lebben ezüstkék kikeletben

A bevezetőt írta és az oldalt összeállította:
Császár Ferenc

Október 6-án délután igen nagy közönségsiker mellett, Dr. Tellér Tivadarné, a Heraldika könyvkiadó ügyvezető igazgatója bevezetőjével, Antal Anetta színművész közreműködésével, a Budapesti Gellért Szálló Tea-szalonjában Dr. Nemeskürty István a Magyar Millennium kormánybiztosa mutatta be Csépe Béla: „Ezredfordulón” című verseskötetét. Elmondta többek között, hogy a kötet témája átfogja a magyar történelmet. Reményét fejezte ki, hogy ez a most bemutatott kötet kedvező fogadtatásra talál, és sok sikert kívánt a szerzőnek. A bemutatón jelen volt Salamon György festőművész, aki az illusztrációkat és a könyv borítóját készítette.

Kedves Olvasóink!

Bizonyára tapasztalják, hogy a Millennium jegyében országszerte számos bemutató, kiállítás, és sok más esemény zajlik. A Városunk, ezúttal egy olyan kereszténydemokrata szerző bemutatására vállalkozott, akinek bár nincsen gyomaendrői kötődése, de az Alföld szülötte.

Ki is ő: Csépe Béla?

1931. február 11-én született Szolnokon. Édesapja Csépe Jenő, magyar-történelem szakos tanár, aki 1947-49-ig a Demokrata Néppárt (Barankovits Párt) országgyűlési képviselője volt. Családját a csehszlovák hatóságok Kassáról kiutasították.

Csépe Béla gimnáziumi tanulmányait Miskolcon, Kiskunfélegyházán, Kassán, és Gyöngyösön végezte, Szolnokon érettségizett kitűnő eredménnyel. Élete a politikailag üldözöttek sorsa: Segédmunkás, munkaszolgálatos katoná, egyetemre nem veszik fel.

1986-ban megnősül, felesége Kovács Cecília építészmérnök.

Életében nagy változást a rendszerváltozás hozza meg. 1990-től 97-ig a Kereszténydemokrata Párt országgyűlési képviselője, 1992-től 94-ig frakcióvezető, 1994 és 97 között frakcióvezető helyettes. A KDNP parlamenti csoportjának megszűnése után a ciklus végéig a Fidesz Magyar Polgári Párt

Mária néni meséi

Levél a Kiskakastól IV.

Szervusztok gyerekek! Búzaszemes jó reggelt kívánok nektek, Dorombival, a cicával együtt.

Ma a kisbociról szerettem volna mesélni nektek, mert nagyon érdekes volt, hogy amint megszületett, máris reggelit kért. Felállt a négy hosszú lábára, odabotorkált Kávénénihez a bocianyukához, és nedves kis orrával bökdösni kezdte az oldalát.

- Bú - nézett hátra párás szemével Boci mama, és nyalogatni kezdte érdes nyelvvel a kis boci fejét. Mikor szép simára keféltette, azt mondta, hogy most már szép tiszta és rendes, és mehet reggelizni. Azt kérdezhetnétek, honnan tudom ezt ilyen pontosan, hisz Boci mama téhénül bög, én meg csirkéül csipogok. Az igaz, de a kacsák is kacsául hápognak, a libák is libául gágognak, a kutya kutyául ugat, a cica, de minek is soroljam? Ki-ki a maga nyelvén kürtöli világgá, hogy éhes, vagy szomjas. De azért, mi ott a baromfiudvarban mindig nagyszerűen megértjük egymást. Nem csoda hát, ha azt is megértettem, amit Boci mama bögött Bimbónak.

Nos róla szerettem volna mesélni nektek. Elmondtam volna, hogy mi történt vele, amikor először mehetett sétálni az udvarra. Kukurikú, az nagyon érdekes volt. A kerítésen fülénél fogva lógott egy fazék. Bimbó persze rögtön tudni akarta, hogy mi van benne. Beledugta az orrát, és csak akkor vette

észre, hogy kicsit szűk az ibrik, mikor ki akart bújni belőle. A fazék rászorult és se előre, se hátra. A boci ugrott, rángatta, de hiába. Egyszer aztán nagyot recsent a kerítés, és a boci úgy ahogy volt, fazékkal az orrán, belepotyogott a nagy lendülettől a kút mellett terpeszkedő kacsaszatatóba.

- Háp! Háp! Hát ez miféle szörnyeteg! - riadoztak a kacsák, és olyan sebbel-lobbal igyekeztek kifelé a vízből, hogy se láttak, se hallottak. Ijedtükben nekifutottak Töpörtyűnek, az árva malacnak, aki éppen ott tépdeste a porcfüvet az udvar közepén. Töpörtyűnek se kellett több! Úgy megrémült a sok hápogó csapkodástól, hogy szaladt, szaladt egyenesen neki a göndör bariának. Göndör bari a Bodri kutyának, Bodri kutya meg a cirmos cicának. Cirmos cica ijedtében ugrott egy nagyot, és éppen a szakajtó kosár szélére. A kosár felborult, és maga alá temette a cicát. - Miáú! Miáú! - panaszkodott szegény cirmos, és mert rettentően megrémült, futni kezdett a kosár alatt. Az persze futott vele együtt.

Mari néni éppen akkor lépett ki a kamrából egy csuporny mézzel. Amint meglátta a magától nyargaló szakajtót, ijedten elejtette a csuport, és futott András bácsiért! András bácsi jött is azonnal, kezében egy nagy kosár tojással. Éppen akkor szedte össze. Nem figyelt a lába alá, belelépett a mézes csuporba, és ó, jaj, úgy hasra vágódott, hogy csak úgy gurul-

tak szanaszét a frissen tojt tojások.

Ez márt több volt a soknál! András bácsi majd fölnyársalta a tekintetével szegény Mari nénit.

- Nem én tehetek róla, hanem a szakajtó kosár, ami ott nyargal a réten! Attól ijedtem meg.

András bácsi utána futott a miákoló szakajtónak, elkapta és jól a földhöz csapta.

- Pedig nem is én vagyok az oka - nyikorogta a szakajtó - hanem a cica, mert a karimámra ugrott!

- Hogyne ugrottam volna, mikor nekem rontott Bodri! - Prűszkölte Cirmos.

- Rontottam hát, vaú - vakk, mikor az oldalamba bökte a kobakját a göndör bárány! Mormogta dühösen Bodri.

- Böktem ám, mert fellökött az árva malac! - panaszkolta a bárány

- Röff! Már hogyne löktem volna, amikor úgy rám ijesztfettek azok a hápogó kacsák! - méltatlankodott az árvamalac.

- Háp! Háp! Mikor egyszer kiszorított bennünket a többől az a furcsa szerzet! - totyogtak elő még mindig lihegve a megriadt kacsák. - Háp, háp, még most is ott csücsül, akárki láthatja! Háp!

- Hej a jégen kopogóját! - kerített el cifrán András bácsi - hát te okoztál ekkorra galibát, te búbánatos boci? Gyere csak ki onnan, hadd látom el bajodat.

Hanem mire kiszabadította a pórul járt Bimbó orrát a szoros fazékból úgy ellobbant a mérge, hogy füstje sem maradt. Megveregette a boci csapzott, sáros homlokát, magot szórt a rucáknak, darát a malacnak, friss füvet szedetett a báránynak, csontot dobott a Bodrinak, és tejet öntött a

cicának a tányérjába. A „magától szaladó” szakajtót meg felakasztotta egy szögére. Kukurikú! Most veszem észre, hogy mégis csak elmeséltem ezt a zenebonát. Pedig egy óra múlva indul a vonatunk. Kukurikú! Ez volt az utolsó mesém. Búcsút kell vennem tőletek. Hogy miért kell elutaznom? Hát, mert a sok finom falattól kinőttem a házikómat. És állítólag zavarom a szomszédokat is, mert nagyon harsányan hirdetem a reggelt. Így aztán Kriszti írt Mari néninek, és most visszavisznek a baromfiudvarba. Azért ugye gondoltok majd rám? Ha egyszer a baromfiudvar felé jártok, látogassatok meg! Szervusztok gyerekek!

A mesét és a verseket írta:
Iványi Mária

CSIGA-BIGA

Csiga-biga útnak ered,
Ijlaberek, nádak, erek,
Arkon át, bokron át
Koptatja a bocskorát.

Lapulevél lakomára
Meghívta őt a komája.
Arkon át, bokron át,
Rúgja már az út porát.

Vele megy a házatája,
Háza csúcsos kupolája,
Arkon át, bokron át,
Hardja, viszi otthonát.

A HINTALÓ KESERVE

Öreg jószág vagyok én,
Kimustráltak régen,
Lim-lom lettem, s korhadok
Padlás rejtekében.
Pedig egykor úgy repültem,
Mint egy büszke táltos!
De kis gazdám kényes-fényes
Kerékpáron jár most.
Én meg csak az emlékekből
Morzsálgatok csöppet.
S amíg a szű serceg, perceg,
Éjtek egy-két könnyet.

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTO**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

A TURUL CIPŐ KFT

Felvételre keres varrónőket,
cipőfelsőrész-készítőket és cipő
gyártókat gyomaendrődi,
dévaványai és kamuti telephe-
lyeire, tartós munkára, jó kere-
seti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük,
vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251
telefonon Oláh Ferencnél

Irodalmi oldal

Önarckép fekete keretben

Éjjel rosszul aludt. Először félegy tájban ébredt fel, betakargatta az asszonyt, s csak úgy hozzávetőlegesen, a folyosóról beszűrődő fénynél sejtette meg az óramutató állását, mielőtt visszazenderedett volna. De félnégykor már villanyt is gyújtott – azt a víztornyot ábrázoló olvasólámpát, melyet a lapjának gazdájáról, a VIZÉP-től kapott, – és utána hiába kattintotta el, az álom nem kulcsolta össze a szempilláit többé. Fél oldala fázott a paplan nyitott sátora alatt, a másik kellemesen zsibbadt a nyugalmag karjaiban teljes odaadással elernyed fiatal asszonytest melegétől, s valahol a kettő között dobogta nyugtalan ritmusát a szíve. A tudatával feleselt, mely szerencsére lustább volt nála, s a gazdájuk nem várta meg a vetélkedő végét, hogy önmagát járja körül, mint az utóbbi időben annyiszor, a menekedéssel kecsesgató ösztönével szövetkezett inkább. Hemingway utószólótt könyve után nyúlt, hogy folytassa Thomas Hudson, a külföldi festő meg Roger Davis, a megcsömörlött író keserű történetét, csakhogy már a szándék állapotában eltévedt a sorok között.

Arcok villantak elébe, ott bévül, ahol a gondolatainkkal látunk. Halotti arcok. Szüleié, Tamási Aróné, a Fejedelemé, s újabban a Miskáé is, akit Hanoiba üzött meghalni a százhúszat verő fardalmár szíve. Bár véle csak alkalmilag barátokoztak földönjáró életében. El-eltársalgott velük, elibük terelgetve terveit, találgatta, mit hogyan nyugtáznának, ha tehetnék, s se a hol huncut mosollyal, hol nyállyel jár, öngyötör szórakozás általában elvezeti a felkelés alkotmányos idejéig. Hatig. Akkor kezd dörömbölni Márton, a vice, a kukákkal, míg a szemközti teherfelvonóba vonszolja őket. Az újságkihordó egyetemista bedobja a Magyar Hírlapot – ingyen küldik, irogat bele- és Ványa a duplaturkú ruszki ébresztőóra is reákapcsol a soros rikácsra, mintha nemcsak őket, de a nemeztért felelős, tetszhalott lelkiismereteket is fel akarja riasztani véle. Csak éppen Enikővel nem próbálkozik, mert ahhoz közelharc szükséges. Békítő csókkal, csiklandós megjegyzésekkel s felkiáltójeles fenyegetésekkel: Aludj csak nyugodtan, Kedvesem, az sem baj, ha elkésel! Öntözzék meg az iskolád sarkát a rózsadombi úrikutyák, bár a tervezője, Kós Károly bácsi nem ezi érdemelné, én azonban nem kárhoztatom véled tovább a lelke! Hanem ebbe már a kávéfőző is beleköttyög, sisteregve illatozik, s a sikeres ébresztőnek végül is legálább a fele érdeme az övé.

Régi nóta ez az árnyképpel szaggatott, nyugtalan alvás s nem is Enikővel kezdődött, hanem a saját boldogult Édesanyjával. Azon az árvizes júliusi hajnalon, 1970-ben, amikor szeszszendergésében azt álmodta, hogy a Mama a Körös túlsó oldaláról eseng utána, segítsen, és ő nem tehet semmit, mert útját állja a gátmozgató áradat. Ahogy később egyeztetette az időt, körülbelül akkortájt halhatott meg áldott életadója, s azóta minden hajnalába belészöki az akkori zaklatottság. Ilykor a többi kedves halottja képében jelentkeznek, vagy sokat próbált és prédát testének nyikorgásaival. Heves szívdobogással, az alsólábszár vérröggyanús, fájdalmas elhalásával, a köhöggető légszomjúsággal. De panaszkodni ezek is az éjszakai látogatókhoz üldözik.

Nem megy a munka Áron, Fejedelmi Uram! Az ember fia mindig többre törekedne, a szíve súgna is, s mire megvalósul az, amit álmodunk, megcsúnyul mégis. A napi krajcárhajkurázsásban leverődik szárnyaink hímpora s betöltetlen vágyakozásban szomjúhozva tikkadozik a lélek. Mondjad, te Váci Miska, miért csak akkor kellünk, ha megáll az a másokért ingyenbolond szívrünk! Néha olyan egyedül vagyok, hogy önmagam is keresem, Édesanyám! S csak az örök fiatalon mosolygó, roskatag Édesapja húzza ki a gödréből, ha sorra kerül, mert ökedvessége a síron túlról is elgáncsolja a búbanatot. Szinte hallja: „Minden seb begyógyul, ha nem vakarod el, fiam! De míg el nem feledem, nagy kani volt az a Báthory Gábris, fene a monyát! Sok örömet okoztál véle, Piros Góz Jóskaival, meg

Ábellel egykenyéren!” S kikültheti reá az agy feleletképpen: Az a tündérszép Gábris kegyetlenül szerencsétlen volt ám, Édesapám Góz Jóska szorgalma, Ábel talpraesettsége pedig Kedves Személyéről ismerős; a hajnali szorongás mégis megereszkedik tőle. Mint ahogy a visszaváló két esztendőben azon a tényen vagy a gondolatán, hogy nincs már egyedül. Itt fekszik mellette a párja, aki őerte a mérlegető józan ész határán lépett által, s a jelek szerint nem is igen hagyja önmaga kutyakoloncának, még a halálos ágyán sem, ha a főváros babiloni ragálya le nem üti lábáról.

Ettől a lehetőségtől azonban menekül s nem is nehezen, hiszen az önmagunk körüljárására alkalmas gondolatok minden bokorban megtalálhatók. Még az altatónak koptatott, vagy álmatlanságból forogtatott könyvlapok között is. Például fél hatkor, Hemingwaynál, Roger Davis és Thomas Hudson párbeszédében.

– Én nem akarok verekedni, és jó akarok lenni, és nem akarok többé szemetet imi.

– Ennél okosabbat még nem hallottam tőled – mondta Thomas Hudson.

– Gondolod, hogy képes lennék olyasmit imi, ami ér is valamit!

– Mindenesetre megpróbálhatod. A festéssel miért hagytál fel!

– Mert tovább már nem tudom bolondítani magam. És tovább nem tudom bolondítani magam az írás dolgában sem.

– Akkor tulajdonképpen mit akarsz!

– Elmenni valahová, és megimi egy jó és becsületes regényt, ahogy képességeimtől tellik.”

Valahogyan így kéne – gondolta homlokáncólva. De hát annyiszor végigjárta az ember kölyke ezt az országutat Szándékországban, Hemingway nélkül is! Megálmodik, elképzeli, összeforog hajnalban jó néhány történetet, amire reáírhatná véleményét a világról, s azután szép csendesként felkel mellőlük, mintha alkalmi nőcskék lennének, és megy tovább a krajcáros ösvénykén, sűrű megállásokkal, kétes önvigasztalással: Elvégre enni kell, ruházkodni, lakbért + telefonszámlát fizetni, fűteni. Mások sem dugdossák tűzbe kezüket, miért éppen te lennél Mutius Scaevola! Ambróziát sem lehet mindennap köpni!

De kéznél a fegyverletétel fancsali magyarázata is:

Minek erőltetted, úgy sem megy! S ha igen, akkor észreveszik! Régi vastagbetűs dolgaidat is lepi a por. Hiába dobtál talán nagyobbat is az irodalmi kuglópályán mint más szerencsésebbek, ha elfeledték „felími”. Csakhogy: A tehetetlenségünket másokra fogni gyávaság – mondaná Áron, a Fejedelem – ahogy tettékre sem az indítson, mit várnak tőlünk, s mennyit fizetnek érte. Édesapja pedig igencsak azt házasítaná hozzá: Bolond ember az, fiam, aki a szomszéd jajgatására húzatja ki a fogát!

A soros reggeli aforizma tehát ismét a Fejedelemé lett, a novemberi hajnalpír pedig Édesapjéé felette...

Ugyan hogyan fogadta volna Enikőt ez a két férfi, a szívének legkedvesebbek, ha ismerhetik! Nem is lehetetlen feltételezés. Tizenöt múltott a jövőendő apósa, tizenhat a Fejedelem halálakor. Nagyra nőtt sportiskolás Brassóban, ifjúsági súlydobó bajnok. A válláig alig érő kis öreg parasztember reáunyorított volna: No, leányom, te is leemelned a kamra-polcra a kuznyeret, gyalogszék nélkül. S azután sorra kerekíti K. und K. I. Huszáregiment-béli, erdélyi élményeit, Medgyest, Szebent, Kis- és Nagydísznódot, a század elejéről, amikor még Enikő szülei sem éltek. Borsos történeteket mesélne Kenessey kapitányról, major uram lovag Gleim Hugóról, akinek olyan bájos felesége volt Lengyelfalvi Orbán Hedvig bárónő, hogy reánézvást mindenik huszáron szük lett a zsinóros nadrág. A Fejedelem, akár mindenki megnézhető nőszemélynek, néki is hódolni próbálna. Kedves szóval, kitüntető figyelmességgel, úgy, ahogy senki, de egy kicsit elvárólagosan. S csak azért nem báhorigábrisosan, mert ő meg is teremtette a maga krisztustövissel kerekített tündérekertjét. Nemcsak álmodta, eredendően otthon is volt benne...

Hanem arra a székegy parádéra szívesen jegyet váltott volna – gondolta megvidámodva, és kibújta a paplan alól, mart a duplaturkú Ványa csirrentett paránykát, ahogy öt perccel a hatórai nagy zenebona előtt szokott. El is zárta menten, magával vitte a másik szobába, nehogy véletlenségből is rájöhhessen az ébresztőbolondéria. Majd megberetváltkozott, mosdott öltözködött, miközben a parányi konyha villanytűzhelyén mondikálni kezdett a kávéfőző, a megbuzdult forró víz az edény oldalához kocogtatta a tojásokat, és a felköltés kedves szertartásával a nappali portájára lépett reggel...

TÍMÁR MÁTÉ

(Részlet a Napáldozatja előtt c. kötetből)

Izges izgek

Rántott tojás

Kemény tojásokat félbe vágunk, bepanírozzuk és kirántjuk. Ennél rövidebb recept azt hiszem nem is létezik... Egyébként lehet „javítani” a recepten: Ha a tojások sárgáját kiszedjük, és ízesítve visszatöltjük, jobb ételhez jutunk. Ízesítés tetszés szerint: pl. apróra darált füstöltsonkával, vagy snidlinggel, vagy füstölt sajttal stb. Ne legyen a töltelék lágy, hogy ki ne csorogjon rántás közben.

Seidl Ambrus

TÁJSZÓ-TOTÓ

Mit jelentenek Endrődön az alábbi szavak?

A helyes válasz előtti jelzést írjuk az utolsó oszlopba!
A helyes megfejtők között könyvjutalmat sorsolunk ki.

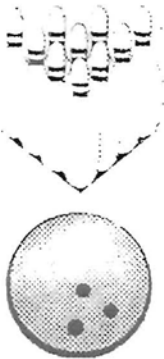
A helyes megfejtéseket november 20-ig fogadjuk el.
Előző (októberi) számunk helyes megfejtése:
2.-2.-X.-1.-X.-1.- X. 2.-1.-X.-2.-2.-X.-1.
Sajnos, e hónapban helyes megfejtés nem érkezett.

gorál	1. az agóra endrődi változata	2. jár az ingaóra	X. dobál	
mazna	1. személykocsi-márka volt	2. nyafogós	X. fa betegsége, amely kinövést okoz	
ízik	1. olyan növényi maradvány, amelyről a hasznos anyagokat már levették	2. a kéz ujjainak ízikei	X. jóízűen eszik, vagyis ízikel	
pille	1. Éjszakai pillangó	2. A kenyér vége	X. Kis szempilla	
Vízi cibere	1. víz, ecet, cukor	2. vízzel hígított cibere	X. közhireket autós hangon közzétevő ember	
dudli	1. Rongyba csavart nedves kenyérbél	2. a duda becézett változata	X. kisméretű üveg dugója	
léhája	1. könnyelmű férfi	2. a kukoricaszem külső vékony héja	X. leves és hája tészta	
szüzleves	1. csak szüzlányok főzték	2. sótlan, ízetlen leves	X. zsír nélkül készült zöldségleves csipetkével	
Angyali csík	1. olyan finom, mint az angyalok eledele	2. laskatók, ami magától esik szét csikokra	X. mákos csík, amit karácsony este főzünk, s nem cukorral, hanem vízben oldott mézzel ízesítjük	
levetkeznek	1. lefényképezkedik	2. leveti magát a hintáról	X. levetkőzik	
Megváltja a jegyet	1. vonatra szállítás előtt jegyet vesz	2. eljegyzik egymást	X. zálogba tett gyűrűjét visszaváltja	
sújenca	1. szalmás sár, padlás vagy mennyezet tapasztására használják	2. Szujó vezetéknevű gyereket csúfolják így	X. jégen való csúszkálás	
brekocs	1. Békabrekegést utánzó szó	2. hajfonat	X. borotva népies elnevezése	
kizsebrokál	1. kikönyörög	2. zsebtolvajra mondják	X. ruhája zsebet kilyukasztja	

Összeállította: Szilágyiné Németh Eszter

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, disztribúcióval összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.
Cipőipari Bt.

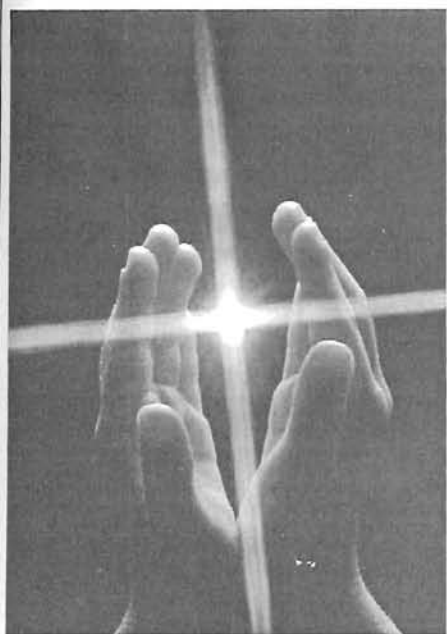
5502 Gyomaendrőd. Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékeztünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

AILER JÓZSEF, aki a Tompa utca 26/a-ban lakott szeptember 27-én 89 éves korában hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

BERECZKI ANDRÁS NÉ KOÓS EDIT, volt gyomaendrői lakos október 1-én 56 éves korában hosszú szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: férje, gyermeke és családja, édesanyja, testvére és annak családja, a rokonság és az ismerősök.

Özv. **DINYA IMRÉNÉ RÁCZ ESZTER**, aki Dunaújvárosban október 4-én 80 éves korában hosszas betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: fia István és családja, a Jakus és

Gyuricza család, a rokonok és az ismerősök.

GELLAI MÁTYÁS, aki hunyai lakos volt, október 18-án 79 éves korában hosszas betegség után lelkét a teremtő Atyának ajánlotta. Gyászolják: családja, a rokonok és az ismerősök.

KÁTAI ARANKA, aki a Körös út 14-ben élt szeptember 27-én 52 éves korában hosszas betegség után visszaadta lelkét a teremtő Atyának. Gyászolják: fia, testvére, a rokonok és az ismerősök.

KISZELY MAGDOLNA, aki lakott a Vásártéri lakótelep 15. sz. alatt, október 4-én 74 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Gyászolják: testvérei és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

ÓVÁRI TÍMÁR JÁNOS NÉ ILICSKA MÁRIA, aki a Zrínyi utca 33. sz. alatt élt, október 7-én 87 éves korában hosszú szenvedés után befejezte földi pályáját. Gyászolják: gyermekei és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

PELYVA LAJOS, aki Vasvári utca 2/2-ban élt, szeptember 26-án 63 éves korában hosszas betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: felesége, leánya és annak családja, a rokonok és az ismerősök.

SZABÓ JÁNOS NÉ ZÖLD ERZSÉBET, aki a Kisréti út 21. szám alatt lakott október 17-én 78 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és azok családja, a rokonság és az ismerősök.

**Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!**

A Kereszténydemokrata Szövetség tagjai kegyelettel ápolják a kezdeményezésükkel közadakozásból létrehozott kopjafát, az 1956-os hősök emlékére.

CIPŐTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Vitamin tartalmú zöldségfélék tartósítása

Mindnyájan ismerjük a C-vitamin jelentőségét. Természetesen nemcsak ez a fajta vitamin van, hanem igen sok más. A kutatás kezdetén a tudósok rájöttek, hogy több egymástól eltérő viselkedésű vegyülettel állnak szemben. Ezekre az anyagokra vonatkozóan semmiféle ismeretanyag nem állt rendelkezésükre és ezért A,B,C, betűkkel jelölték azokat, ami máig is fennmaradt. Ma már ismert a vitaminok nagy részének kémiai szerkezete, vegyi, és fizikai tulajdonsága.

A következő eset történt szovjet fogságban: az egyik nap este felé a barakkban nagy kiabálásra lettünk figyelmesek, egy jól megtermett, erős fizikumú székely ember azt kiabálta, hogy nem lát. Ez a látászavar másfél napig tartott. Oka az A vitamin hiánya volt.

Égészségünk megóvása érdekében arra kell törekednünk, hogy szervezetünk rendszeresen megkapja a számára szükséges vitamennyiséget. Ismertese, hogy a vitaminok nem raktározódnak el a szervezetünkben. Ebből következik, hogy rendszeresen fogyasztanunk kell olyan élelmiszereket, amelyek folyamatosan pótolják a hiánybetegségeket előidéző vegyületeket.

Az élelmiszerek tartósításának egyik módja a hűtőszekrényben való tárolás. A szekrényben a hűtő 0 C fok felett általában +4, +6 C körüli hőmérsékletet lehet biztosítani. A mélyhűtés (fagyasztóládák) egész alacsony fokot jelent. (-10, -20 C hőmérsékletet) Köztudomású, hogy a hideg, a hűtés gátolja az élelmiszerek romlását. A húsféléseket elsősorban a baktériumok, a gyümölcs- és zöldségféléket a többnyire penészgombák támadják meg. Minél jobban közelítünk a fagyponthoz, annál lassúbbá válnak a romlási folyamatok. Mivel a hűtőszekrény hőmérséklete néhány fokkal a fagyponthoz felett van, benne nem lehet az élelmiszereket korlátlan ideig tárolni. A fagyasztása, a mélyhűtés jóval hosszabb ideig óvja meg az élelmiszereket a romlástól.

A hűtés a baktériumok és gombák nagy részének nem árt, de a mélyhűtést igen kevesen bírják ki. **A vizsgálatok során kiderült, hogy a mélyhűtés a legjobb tartósítási módszer**, mert a C- vitaminnak és különböző zamat és íz-anyagoknak kevésbé árt. Mindenesetre nagyon fontos, hogy friss árút fagyasszunk. A piacon vett, több napos zöldségféle, gyümölcs már nem tartalmaz annyi C vitamint, mint amikor a földből, illetve a fáról leszedték.

Általánosan elterjedt vélemény, hogy a C-vitamin hőérzékeny és a főzőskor a hő teszi tönkre a hatóanyagot. Kecskeméten a konzervgyárban láttam, hogy a főzőskor vitaminüstöt használnak. A légritkított térben (üstben) végzik a főzést. Kis háztartásokban ajánlatos a zöldségféléket kevés vízben főzni, vagy párolni. A vizet előzőleg felforrósítjuk, és ebbe tesszük bele a megmaradt főzni való anyagot.

Igen fontos, gazdag téli C-vitamin tartalmú forrásunk a savanyú káposzta. Elkészítése, tárolása ma már igen egyszerű:

Különböző nagyságú fadézsákban, erre a célra készített agyagedényekben, zománczott fazékban folyamatosan készíthetünk savanyú káposztát. Alapanyagként keményfejű, sérülésmentes fejeket használjunk. Nem alkalmas savanyításra a fagyott káposzta! Néhány napi tárolás után a külső szennyezett leveleket, a romlásnak indult részeket távolítsuk el, a kettévágott káposzta torzsáját vágjuk ki, majd mennél vékonyabbra szeleteljük fel. Az edény aljára egész leveleket fektessünk, és erre tegyük a felszeletelt káposztát kezünkkel jól tömörítve kb. 10 cm vastagon. Ez után végezzük el a fűszerezést, kg-ként 2-3 dkg sót, babérlevélet, csöves pirospaprikát, köménymagot, szemes borsot, esetleg tormát. A tömörítéssel a levegőt kiszorítjuk, de vigyázzunk arra, hogy ne rongcsoljuk el a káposzta szálakat, szeleteket. Ezt a rétegekben való tömörítést, fűszerezést addig végezzük, amíg az edény tele nem lesz. A tetejére ismét levelet tegyünk és fedővel zárjuk le. A káposzta levét enged, majd megindul az erjedés. Ehhez 20-25 C fok hőmérséklet szükséges. Alacsony hőmérsékleten az erjedési folyamat lassú lesz, és ez árt a minőségnek. A lezáráskor használt fedőre tegyünk súlyos tárgyat. Az erjedés során keletkezett habot ruhával töröljük le, és ha sok habos folyadék távozott el, úgy azt forralt sóval vízzel pótoljuk.

Ha a leirtak alapján végezzük a savanyítást, úgy az erjedés 3-4 hét alatt befejeződik.

A további tárolás hűvös helyen történjen, hogy az erjedést lelassítsuk, illetve megszüntessük. Nagyon fontos még, hogy a megkezdett káposztára ismételtlen jól zárhatóan tegyük rá a tetejét, annak érdekében, hogy levegővel ne érintkezzen. Ellenkező esetben megindul egy rossz erjedési folyamat, majd ezt követően a penészedés.

Savanyítással tartósított káposztából rakott-, töltött-, kolozsvári-, székelykáposztát, székelygulyást lehet készíteni. Zsíros ételekhez nyersen is fogyasztható, mert jó az étrendi hatása, nem utolsó sorban C-vitamin tartalmú gazdasága.

Fogyasztásához jó étvágyat kívánok!

HUNYA ALAJOS

SZEPTEMBER 24-TÓL OKTÓBER 23-IG GyOMA BELTÉRÜLETÉN CSAPADÉK NEM ESETT.. AZ ELMÚLT ÉV ÉV SZEPTEMBER 24-TÓL OKTÓBER 20-IG 35,7 MM CSAPADÉK HULLOTT.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és 06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Ajánlatok az őszi áru kínálataimból:

- Virághagymák, rózsatövek, fűmag
- Műanyag cserepek, dézsák
- Többféle virágföld, műtrágyák
- Savanyító edények, cefrés hordók
- Esőköpenyek, gumicsizmák, kesztyűk
- Vasalók, vasalóállványok, ruhaszárítók
- Létrák, talicskák, üstök, üstházak
- Egér és patkánymérgek, csapdák
- Dúfa fal- és zománctesztek, ecsetek
- VAPORESX C+M falszárító adalék

Várom kedves vásárlóimat!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu